پدرم افندی مرحومك اثری اولمق اوزره
ترجمه سنه موفق اولدقلری سیاستنامه [illegible]
مطبوعه سندن اشبو نسخه راغب پاشا مرحومك
كتبخانه سنه تبركا وقف اولنمشدر [illegible]

الفقیر محمد صدقی [illegible]

اشبو رسالهنك مترجمی اولان شیخ الاسلام محمد عارف افندی مرحومك ترجمهٔ حالیدر

مولانای مشار الیه اسعده الله تعالی سوابق رحمته علیه صدور عظامدن
مشرب افندی مرحومك حفیدی و كبار مدرسین دار الخلافة
العلیه‌دن و زیرمفتشی اسبق مرحوم ومغفور شاطر زاده امین
افندینك مخدوم معارفبدیی اولوب ۞ شرف مهد وجود اولدی
جناب عارف ۞ تاریخ تامی حسابنجه بیك ایكیوز التی سنه سی
خلالنده اشعه پاش ساحهٔ عالم شهود اوله‌رق هنكامهٔ صباوتی
امرار وتمییز بیاض وسیاه وتفریق امثال واشباهه كسب اقتدار
ایلدیكی كبی مشاهیر اساتذهٔ اعلام وجهابذهٔ فضائل اتسامدن
كنقروی عبد الله افندی و یولك امین افندی مرحوملرك مجالس
درس فیض رسلرینه ملازمت وجمع رأس المال معارف وكمالاته
بذل جل اقدام وحصر مقدرت ایلیوب مكنوز فطرت ذاتیه‌لری
اولان استعداد تام وفطانت مالا كلام ایجابنجه مدت قلیله ظرفنده
تحصیل دستمایهٔ فنون جزئیه وكلیه وتكمیل وایهٔ علوم منشعبتا شجون
عقلیه ونقلیه ایلدكدنصكره شیخ الاسلام اسبق چلبی زاده حفیدی
مرحوم زین العابدین افندینك امتحان طالبان طریق تدریس ایچون
تشكیل وترتیب ایلمش اولدیغی مجلس عالی‌یه داخل اوله‌رق اثبات
مدعای اهلیت واستحقاق و ۞ الدی رؤسی عارفا كه بالامتحان ۞
تاریخی منطوقنجه ایكیوز اوتوز ایكی سنه‌سی رجب شریفنك
اون اوچنجی كونی ابتداء خارج ایله سلك اللآل مدرسینه انخراط والتحاق
ایلمش وسنهٔ مرقومه‌ده سراوحهٔ كتاب فقاهت وفضائل افندی
شیخ الاسلام اسبق صدقی زاده احمد رشید افندی حضرتلرینك
صهریتی شرفنه نائل وایكیوز اوتوز التی سنه‌سی خلالنده مخلفات
قساملغی ومؤخرا صدر اسبق سلیم پاشا مرحومك زمان صدارتنده
وشیخ الاسلام اسبق قاضی زاده طاهر افندی وقاین پدر والا گهرلری

مشار الیه احمد رشید افندی ومكی زاده مصطفی عاصم افندی
حضراتنك اوان مشیختلرنده تحت نظارتلرنده بولنان اوقاف مفتشلكی
مثللو خدمات شرعیه‌ده استخدام وقرق بش تاریخنده تحریر نفوس
مأموریتیله روم ایلیده كائن دوبنیجه وزادومیر قضالرینه اعزام
اولنه‌رق باالجمله امور موكوله سنده ابراز ایتمش اولدیغی مساعیٔ
مشكوره سی مرتبهٔ قصوای تحسین وتقدیره واصل اولمشدر
وطریقنجه دخی داخل دائرة البروج تدریس اولدیغی تاریخدن
اعتبارا اون طقوز سنه ظرفنده حركت التمشلی زاده سنه قدر حركات
طبیعیه ومعتاده وبعده خامسهٔ سلیمانیه طفره ایله دور مدارس رسمیه
وقطع منازل مرتبهٔ علیه ایدرك مشار الیه مكی زاده عاصم افندی
مرحومك زمان مشیختلرنده ایكیوز اللی بر سنه‌سی ربیع الآخرینك
غره سنده غلطه قضاسی مولویتنه شعشعه دهندهٔ اقبال اولمش
والحالة هذه مطبوعا پیرایهٔ كتبخانهٔ دهور ومتداول ایادیٔ فقهاء
عصور اولان جامع الاجارتین نام كتابك مسائل مترجمه‌سنی مأخذلرینه
تطبیقا تهذیب وتصحیح ونقول مذیله‌سنی علاوهٔ معلومات صحیحه‌سیله
ترتیب وتنقیح ایدرك احسن صورتله شیرازه‌بند تتمیم اولدقدنصكره
خاقان خلد آشیان سلطان محمود خان حضرتلرینه عرض وتقدیم
ایلمسی اوزرینه مولویت مذكوره‌یی ضبطندن طقوز ماه صكره یعنی
اللی ایكی سنه‌سی محرم الحرامی غره سندن اعتبارا عهدهٔ اسنیهالرینه
مكهٔ مكرمه پایهٔ رفیعی توجیه وقدر والالری اجلال وتنویه بیورلمشدر
ومدت مولویت وحكومتنی بالتكمیل طی سجل جرح وتعدیل
وتسجیل ایلدكدنصكره اوچ ماه قدر محكمهٔ عسكریه قساملغی
خدمتنده كذارندهٔ وقت وساعت وبعده كندوسنك مسلم وبركمال اولان
معلومات فقهیه ودرایت ذاتیه‌سی جهتیله ۞ فتوا امینی اولدی
بو بیل عارف فقیه ۞ تاریخی مؤداسنجه اللی اوچ سنه‌سی خلالنده
فتوا امانتی مسند معتناسنه رونقطراز مسعدت اولمشدر ۞ عارف
دانا سزادر پایهٔ استانبوله ۞ تاریخی مفزاسنجه ایكیوز اللی درت

سنه‌سی ربیع الاخرینك اون بشنجی کونی استانبول پایه سبله قدمهٔ
معراج قدر ومزیتی ترفیع اولنه‌رق فتوا اماتی عهده سنده قالمق
اوزره قبهٔ مصعد کیفیت معلومه سی ایچون مأموریت موقته
ومخصوصه ایله قدس شریف جانب عالیسنه کوندرلمش وامور
مأموره سنی بروفق دلخواه تسویه وایفا وبرچوق مقامات مقدسه‌نك
زیارتیله احراز شرف عالمبها ایدرك دارالخلافة العلیه یه قفول
وعودت ایلمشدر ☼ شرفله الدی اناطولی پایه‌سین عارف ☼ تاریخ
تامی مفادنجه اللی التی سنه‌سی شوال شریفنك بشنجی کونی قامت
اسنیهالرینه جامهٔ پایهٔ صدارت اناطولی اکسا وفتوا امانتندن عفویله
اناطولی طرفنه تفتیش احوال بلاد مأموریتیله اعزام واسرا بیوریلوب
مدت قلیله ظرفنده اجرای اصول عدالت ونصفت ایدرك آستانه یه
آئل وختم کتاب کلفت اسفارایله محدق صفایح صحائف اسفار
ورسائل اوله‌رق صدرارای صفهٔ استقرار واستراحت ایکن
☼ فتوا امینی اولدی ینه عارف فقیه ☼ تاریخی مصداقنجه
اللی طقوز سنه‌سی خلالنده دفعهٔ ثانیه اولمق اوزره فتوا اماتی
منصب جلیلنه شرف افزای فقاهت وتاریخ مذکورده مشارالیه
عاصم افندی حضرتلرینك امر واشارتیله بروسه‌وی دده افندی
مرحومك سیاستنامه نام رسالهٔ مشهوره سنی احسن صورتله ترجمه یه
خامه جنبان همت اولمشدر وایکیوز التمش ایکی سنه‌سی خلالنده
مجلس والای احکام عدلیه اعضالغنه پیرایه بخش اجلال اوله‌رق
شعشعهٔ مشعلهٔ جاه واقبالی تجدد وحل وعقد مصالح مهمه ومعظمهٔ
سلطنت سنیه ایله کسب استبداد وتفرد ایلمش وایکیوز التمش اوچ
سنه‌سی ربیع الاخری غره سنده مجلس مذکور اعضالغی عهده‌سنده
قالمق اوزره مشیخت اسلامیه ده سلف ذیشرفلری اولان حائز
قصب السبق معارفندی احمد عارف حکمت بك افندی حضرتلرینك
اشارت علیه‌لریله بالفعل اناطولی صدارتی و ☼ بودمده پایه‌لندی
صدر روم عارف افندیدن ☼ تاریخی مضمونجه سنهٔ مرقومه

جمادی الاولیسنك اون طقوزنجی کونی صدارت روم ایلی پایهٔ
رفیعی ایله‌نائل مرام و ☼ عزایله عارف افندی صدر روم اولدی
بو ییل ☼ تاریخی حسابنجه ایکیوز التمش سکز سنه سی رمضان
شریفی غره سنده بالفعل صدر والای روم ومدت معتادهٔ صدارتلرنده
میر مشارالیه حضرتلرینك انضمام رأیلریله اموال ایتام حقنده
الحالة هذه مرعی الاجرا اولان اصول مضبوطه ومستحسنه‌یی
تأسیس وترصین واموال ایتام مدیری عنوانیله برذاتی مجددا مأمور
مستقل نصب وتعیین ایدرك اموال ایتامك تلفدن صیانت ووقایه‌سی
خصوصنه موفقیتی مثللو منصه ارای ظهور اولان نیجه مآثر ممدوحهٔ
عدالت وحقانیت مسلمه سی غبطه فرمای قروم اولمشدر
و بعدالانفصال مجلس مذکوره حصر مداومت وفتق ورتق امور
دولت علیه ایله امرار وقت وساعت ایلمکده ایکن ☼ عارف بالله
اولدی ینه ایله مفتی الانام ☼ تاریخی اشرابنجه ایکیوز یتمش
سنه‌سی جمادی الاخره سنك یکرمی برنجی صالی کونی ☼ لیس من الله
بمستنکر ان یجمع العالم فی واحد ☼ نشیده‌سنجه نسخهٔ کبرای فضائل
وکمالات انسانیه وعنوان کتاب عوارف ومعارف انسیه اولان ذات
کروبی الصفاتلری رونقبخشای مقام معلای فتوی وزینت افزای
مسند والای مشیخت عظمی اولمشدر مشارالیه جلائل شمائل
ممدوحهٔ عفت وحقانیت ایله متصف اوله‌رق زمان سعد اقتران
مشیختلرنده امور شرعیه ومواد متنوعهٔ سلطنت سنیه‌نك رؤیت
وتسویه‌سی حقنده بذل ماحصل همت و وظائف مترتبهٔ مشیخت
اسلامیه‌یی کماهی حقها ایفایه صرف جل اقدام ومقدرت وطریق
علمیه‌یه متعلق نیجه آثار نافعه ومستحسنه‌یه موفق اولوب ازجمله
تقلبات عصریه ایله اصول موضوعه سنه خلل کلی کلمش اولان
طریق قضا ایله طریق حکومت ونیابته مجددا نظامات مخصوصه
تأسیس وتأصیل وباب فتواده ذوات معدوده‌دن مرکب برمجلس
انتخاب تشکیل وممالك محروسه ده استخدام اولنان حکام شرعی

اصناف خمسه يه تقسيم وحكومت شرعيه نك موقوف عليهى اولان
علم فقه وصك وفرائض تعلمى ايچون خدمات شرعيه ده استخدام
اولنمق داعيه سنده بولنانلره سليمانيه جامع شريفى جوارنده معلمخانهٔ
نواب ناميله برمكتب كشاديله بذل الطف عميم ايلمش اولديغى حالده
ايكيوز يتمش بش سنه سى جمادى الاولاسنك يكرمى برنجى كيجه سى

* جنة المأوى اوله عارف افندى يه مقام ۞

مصرع تاريخنجه عازم دارالسلام وادرنه قپوسى خارجنده كائن
مصطفى پاشادركاهى خطيره سنده متوارئ خاك عنبرفام اولمشدر
رحمة الله عليه

فهرست ترجمهٔ سياستنامه

ترجمهٔ سیاستنامه

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی انزل علی رسوله الشرایع والاحکام ۞ وبینها علی السنة العلماء الاعلام ۞ وفوض تنفیذها الی السلاطین العظام ۞ والصلوة والسلام علی سید الانام ۞ وعلی آله وصحبه الی یوم القیام (بعد ذا) زد ارباب عقوله معقولدرکه جناب جلیل الجبار جل برهانه وعز سلطانه کافهٔ مخلوقاتی احسن نظام اوزره خلق وابداع وما بین الخلائق ابدع الانواع اولان نوع بنی آدمی تکلیف احکام منتظمه ایله بروجه تکریم احسن تقویم اوزره ایجاد واختراع ایلدکده نصکره بالطبع افراد انسان تعیشلرنده اختلاطه محتاج وبالضروره یکدیکره باهر الاحتیاج بولنوب بودخی بالاخره برمقتضای بشریت تنازع وتنافرلرینه بادی و بوملابسه ایله فیما یشرع بینهم مقصود شارع اولوب نفسلرینه عائد مصالح معاش ومعادلرینك خلل پذیر اولمسنه مؤدی اوله جغی امر بدیهی اولمغله انتظام مصالح دنیویه واخرویه‌لری فروع سهلة الحصوله پیوسته اولان قوانین سیاسیه‌یی وضع وتأسیس وتطرق خللدن صیانت ایچون سلاطین عدالت پیشه حضراتی رتبهٔ رفیعهٔ خلافت احسانیله ترئیس بیوردی وقتا که

خلفاء عظام وملوك کرام حضراتی دخی بحسب الکثرة یاخود باعتبار المباعدة جمیع تبعه لرینه هربار ملاقاتك استحصالی نمایان وتسویهٔ امورلرینه بالذات مباشرت عدیم الامکان اولمغله بنابرین ودیعهٔ الهیه اولان مصالح عبادی رؤیته اهل بولنان حکام وولاته تقلید قضا وتفویض ولایات برله هربرین اقطار وبلاده تعیین وتخصیص بیوروب بعده نظارت عامه ایله اکتفا وبووجهله دنیا وآخرتده جادهٔ مستقیمه سلوك واقتفا بیوردیلر وفقهم الله تعالی وایاهم الی قیام الساعة ۞ کالدیکه اول مسلك فسیح الانحایه میل برله شرفیافتهٔ امتیاز اولان وکلای صاحب تمکین ووزرای شجاعت قرین جنابلرینه سیاست عادله یی ظالمه دن فرق وتمییز ایچون احکام سیاسیه یه متعلق اولان فن جلیلی علی الوجه الاتم تحصیل وتعلم اهم واقدمدر لکن مسائل مرقومه کتب فروعیه ده لا علی الترتیب مسطوره اولمغله ابوابنه انتساب اصحاب شغله غیر یسیر بلکه عسیر اولدیغنه بناء بوندن اقدم ارباب همت واصحاب دقتدن منقاری زاده بروسه وی مولانا (دده افندی) نام فضیلت قرین علیه رحمة الملك المعین افادهٔ مرامده لازم اولان مسائلی کتب معتبره‌دن جمع وتدوین و(سیاستنامه) نامیله تسمیه وتعیین ایتمش ایسه ده لکن رسالهٔ مزبوره لباس عربیه ایله پرده پوش اولمغله تعمیماً للفوائد لسان ترکیده تعبیرات روزمره ایله ترجمه سی خصوصنی خیرخواه دولتعلیه دن برذات حمیت سمات دیانت شعار بوعبد کمبضاعه یه امر واشعار بیورمغله متوکلا علی الله المستعان ترجمهٔ حاصل معانیسنه اهتمام و بالایجاب تقدیم وتأخیر وتفصیل واجمال برله انحلال عقدهٔ اشتباهی التزام ولوازم ضروریه دن معدود بعض فوائد نادره دخی قبل الشروع فی المرام وضع وتقدیم وکار ناصواب ارتشایی ارتکاب ایدن طائفهٔ خائفه یه تعزیر وحقارت مقتضای حکم سیاست اولمغله رشوته

متعلق اولان مباحث دخی خاتمهٔ رساله اولمق اوزره ضم والحاق ایله تتمیم قیلندی برو جه مشروح صورتپذیر اولان ترجمه نك محفظه پیرای حسن قبول اولمسی جناب واهب الامالدن متضرع ومسئول وحسب البشریه وقوعیا فته اولان سهو وهفواتك امحا وتصحیح بیورلمسی دخی خلان فضائل نشانمدن مسترجا ومأمولدر انه ولی الاجابهٔ والتوفیق و بالاستعانهٔ یلیق

(مقدمه) سیاست لغتده حراست وزننده برنسنه یه تقید وصلاحی خصوصنه اهتمامله کوروب کوزتمك معناسنه اولوب بعده امور رعیته محافظه برله والی وحاکم اولمق معناسنده استعمال اولندی الحاصل کافهٔ عبادی دنیا وآخرتده منجی اولان طریق مستقیمه سوق وارشاد ایله استقامت احواللرینی حفظ وحراستدن عبارتدر انموزجده ابن الفناری ومفرداتدن قهستانی مرحوم نقل وبیان ایدرلرکه مراتب سیاست تعلق وتأثیر اعتباریله اوچ نوعدر رسل وانبیا علی نبینا وعلیهم السلام حضراتندن خاصه وعامه نك ظاهر و باطنلرینه در وورثهٔ انبیا اولان علماء اعلام رحمهم الله حضراتندن خاصه نك فقط باطنلرینه در وخلفای عظام وسلاطین کرام ایدهم الله الملك العلام جنابلرندن خاصه وعامه نك انجق ظاهرلرینه در بنا برین سیاست عامه نظر مسلمین ایله مشروط اولان رأی امام المسلمینه مفوض ومنوطدر یعنی هربر جنایت ومعصیتکه شرع شریفده حدود مقدره سی اولسون اولمسون ارتکابه متجاسر اولان شخص خیانتکاری لمصلحة العباد زجر وتأدیب ومنع وتغریب سلطان المسلمین ایچون سیاسةً تجویز اولنمشدر ✻ معین الحکامده علاء الدین طرابلسینك امام ثانی ابو یوسف رحمه الله حضرتلرندن روایت ایلدیکی ضابطه دخی بیلنمك کرکدرکه جرایم وجنایات صغر وکبر جهتیله مخالفه اولدیغی کبی اوزرینه مترتبه اولان زواجر وعقوبات دخی

بحسب المقادیر والاجناس متفاوته وصاحب جریمه نك متهم وشریر اولوب اولمامسی جهتیله متباینه در وامام سرخسی رحمه الله جنابلرك روایت ایلدکلری اصل اصیل دخی امام مشار الیهدن منقول اولان ضابطه یی مؤید درکه حقیقتنه وقوف ممکن اولمیان امورده خلافی متبین اولمدقچه حکمی ظاهر اوزره بنا قیلق لوازم احوالدندر مثلا برمسلم امصار مسلمیندن برمصره آچقدن ادخال خمر ایلمك فعل قبیحنه اجتسار ایدوب لدی المؤاخذه بن بوخمری خل ایتمك استرم یاخود بنم دکلدر دیمك مثللو اعتذار ایلسه نظر اولنور اکر اول مسلم خمر ایله متهم اولمیان بررجل متدین ایسه ظاهر حالی صدق مقالنه شاهد اولمغله اعتذارینه اعتبار وتخلیهٔ سبیلنه ابتدار اولنور واکر اول مسلم خمر ایله متهم ایسه ظاهر حالی قصد ارتکاب حرامه دلیل اولوب قصد مزبور اوزره ظاهر اولان فعلی دخی حرام اولمغله نهی منکر طریقی اوزره خمرنی اراقه ایله حرامدن بعد المنع امام المسلمین اول شخص متهمی اظهار خمر مثللو حرامی ارتکابنه بناء تعزیرا ضرب سیاطله ایلام وایجاع وتوبه سی ظاهر اولنجیه دك حبس وتنکیل ایله ازعاج ایتمکی رأی ایدرسه مناسب کوریلور انتهی یعنی نظرا لمصلحة العباد امام المسلمین ایچون تجویز اولنان رأی سیاست بالفعل فسادك تحققی وسبب مادی اولان شخصك فی الحقیقه شریر ومتهم اولمسیله مشروط دکلدر زیرا قبل الوقوع دفع فساد بعد الوقوع رفعندن اسهل ایدوکی مسلمدر حتی بعض معتبراتده نظر رسیده اولمشدرکه برمبتدعك انتشار بدعتنی توهم ایدن پادشاه دیانتمدار ایچون صیانةً للعباد اول مبتدعی قتل واعدام ایتمك جائز وسزاوار اولور وبوخصوصه دلیل مقبول کشف ومعین الحکامده مسطور شول اثر منقولدرکه خلیفهٔ ثانی یعنی جناب عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری اهل مدینهٔ طاهره دن نضر بن الحجاج

نام غلام صبیح الوجهك حسن وملاحتی طائفهٔ نسا میاننده تکون فتنه یه باعث اوله جغندن تحاشی بیوردقلرینه بناء غلام مزبوری حضور عدالتموفوره جلب واحضار بعده صاچنی تراش وبصره یه نفی واجلا برله دارالهجره یی تطهیره ابتدار بیوردیلر حالبوکه حسن وجمال نفی وتعزیری موجب کناه وجرایمدن معدود دکل ایکن خلیفهٔ عالیجناب لمصلحة العباد خصوص مزبوری سیاسة استصواب بیوردیلر قالدیکه برمفسد اخف زواجر ایله ندری ومندفع بلکه مجرد تهدید وانذار ایله مرتفع ایکن اشد عقوبت وتنکیله میل وعدول سیاست عادله دن تجاوز وغفو لدر مثلا برهیئتدن هیئت تلون ایله موصوف وشر وفساد ایله معروف اولمیان برکسنه حد مشروعی نایاب مجرد حقوق اللهدن تعزیری موجب برفعل منکری ارتکاب ایلسه امام المسلمینه لایق وروا اولدر که مرهٔ اولی خطا عد اولنوب عفو ایله معامله فقط انذار ایله مقابله بیوره لر واکر بعد الاخافه بنه ارتکاب منکره اقدام ومخالفت امره اهتمام ایدرسه جناب رسالتپناه علیه اکمل صلوة الاله حضرتلرندن روایت اولنان ﴿ قد اعذر من انذر ﴾ حدیث شریفنه بناء شایان التفات اولمیان اعتذارینه اعتبار ایتمیوب همان تعزیر وتنکیلنه ابتدار بیوره لر زیرا بو بابده عقاب وتأدیب مورث نفع عجیبدر که هم عاصینك انزجارینه بادی هم غیره عبرت اولوب امسا ثت ادبه عدم اجتسارلرینه مؤدی اولور واکرچه بعد العفو یه کذلك اول شخص خباثتکار منزجر ومرتدع اولمیوب بلکه کبائر ومحرماته میل وانهماك اوزره اصرار وایقاظ فتنه وظلم وفسادینی اعلان واظهار ایدرسه تعزیرا قتلی دخی مباح اولمغله سلطان انام نصره الله الملك العلام حضرتلری شخص مزبوری قتل واعدام ایتمکی رأی بیوررایسه سیاسة قتلی مشروع وقاتلی نائل اجر جزیل اوله جغی خزانه ومنح الغفار نام کتابلرده مسطوردر

قاموس المحیطده التعریض لغتی بخشنده لاجل الاستشهاد جناب سمرة بن جندب رضی الله عنه حضرتلرندن مروی اولان ﴿ من عرض عرضنا ومن مشی علی الکلاء قذفناه فی النهر ﴾ مقال بلاغتمآلرنده بو معنایه اشارت وایما درکاردر پس بو راده کلاء شداد وزنده اسکله یه دینلکله اسکله ده یوریمکی تصریح قذفده ونهره آتوب غرق ایلمکی حد شرعیده استعاره طریقیله افاده بیورمشلردر مراد هالیلری برکسنه بریٔ الساحه اولان دیکر کسنه یه کنایه وتعریض طریقیله قذف ایدرسه یزدخی تعریضنه مقابل حد شرعی مبلغنه بالغ اولمیه جق حد خفیفله تأدیب ایدرز واکر تصریح جهتیله قذف ایدرسه یزدخی حقنده حد شرعی یی اجرا وتکمیل ایله تعذیب وتنکیل ایدرز دیو متخلق اولدقلری اطوار عدالتشعاری تفهیم وتعلیمدر والحاصل لا تتم الریاسة الا بحسن السیاسة اقتضاسی اوزره علی سنن العدل والاستقامة سیاست اقدم مهام سلطنت ومدار انتظام ملك وملتدر زیرا ناسك خوف عقاب امرادن ناشی محرماتدن امتناعلری خشیة اللهدن ناشی انتزاعلرندن اکثر واوفردر ومعنای مذکورده ﴿ ما یزع السلطان فوق ما یزع القرآن ﴾ کلام کوهر نظامی مقبول اهل اثردر یعنی سلطانك سیف وعقاب ایله منع ایلدیکی قرآنك نصح ایله منع ایلدیکندن ازید واوفردر دیو امام سرخسی رحمه الله تفسیر وبیان بیورمشلردر هذا اوان الشروع فی المقصود بعنایة الملك المعبود ﷺ هدایه شرحی عنایه نام کتابده بیان اولندیکه سیاست شرع شریفده حکمی ثابت ومبین اولان جنایتك جزاسنی تغلیظدر یعنی مادهٔ فسادی دفع ایتمك ایچون جزایی غلیظ وشدید قلمقدن عبارتدر وعلاء الدین حنفی رحمه الله معین الحکامده سیاست طرق شرعیه دن اولدیغنی اثبات وتحقیق معرضنده اولا سیاستی شریعت مغلظه دردیو تعریف وتحدید بعده ظالمه ایله عادله یه تقسیم وتمهید ایدوب دیدیکه سیاست

حصول مقاصد شرعیه یه مدخل یعنی بر وسیلهٔ واسعه در که کمال
وسعتندن ناشی فطانت رهین اولان اهل علم وحیثیت بو خصوصده
طریق سدیددن میل وانحنا و بر وحشته جهتیله قرین رتبهٔ راتبه اولان
اصحاب ثبات ومزیت زیغ وخطا ایلدیلر چونکه سیاستی بالکلیه
ترك واهمال حقوق عبادی ضایع وحدود حقه یی معطل وخالی قلمغه
مفضی وطبیعتلرنده فساد مرکوز اولان یرامزلرك اظهار فساد
وایقاظ فتنه یه تجاسرلرینه بادی واهل عنادك جرئت مخالفتلرینه
بر نوع اعانته مؤدی اولور کذلك سیاستی زیاده وتوسیع ایتمك دخی
نیجه مظالم شنیعه یی موجب و بغیر حق سفك دماً واخذ اموالی
مستوجب اولور لکن خیر الامور اوسطها لازمه سنجه زیاده
ونقصاندن عاری اولان سیاست عادله یه توسل برله محافظهٔ حقوق
عباد و رفع مظالم اهل عناد وزجر ومنع اهل فساد مثللو نیجه مقاصد
شرعیه یه توصل اولنور الحاصل زیاده ونقصان جهتیله بالاخره
ظلمه مؤدی اولان سیاست ظالمه ایله تعاملی شرع شریف منع ایدوب
اظهار حقه بادی اولان سیاست عادله یه رجوع وانصرافی اقتضا
ایلمشدر بنا برین بو بابده مسلك تفریط مذمومه سالك اولان اهل
عناد سیاست شرعیه ایله تعامل قواعد شرعیه یه منافی ومخل اولمق
زعم کاسدلرینه بناء قوانین سیاسیه نك اقل قلیلنه اعتبار واکثریسندن
صرف انظار برله جانب حقدن وضع وتعیین بیوریلان سبل
واضحه یی سد و بند واعتیادلری اوزره حقی عدم قبولده اصرار
وعناد ومخالفتلرندن ناشی طرق فاضحه وقبیحه یه میل وغدوله
اجتسار ایدر اولدیلر چونکه سیاست شرعیه یی انکار نعوذ بالله
نصوص شرعیه یی عدم قبولی موجب وخلفاء راشدین حضراتی
خطا وغلطه نسبت مثللو اسائت ادبی مستوجبدر ووجه صوابدن
بی بهره اولان بر طائفه دخی براهین قطعیه ایله مبرهن اولدیغی اوزره

کافهٔ

کافهٔ عبادك امور دینیه ومصالح دنیویه لرینی بر وجه کمال متمم ومکمل
اولان سیاست شرعیه یی سیاست خلقی ومصلحت امتدن قاصره
دردیو مجرد توهم باطللرینه ابتنا برله مسلك افراطه ذاهب اولوب
حدود الهیه یی متجاوز وقانون شرعدن خارج انواع مظالم و بدع
اختراعنه متجاسر اولدیلر بو دخی جهل محض وغلط فاحشدر که
جمیع مصالح عباد کندیسنده داخل اولان ﴿ الیوم اکملت لکم
دینکم ﴾ نظم جلیلی وحضرت سید الابرار علیه السلامدن روایت
اولنان ﴿ ترکت فیکم ما ان تمسکتم به لن تضلوا کتاب الله وسنتی ﴾
مقال لؤلؤ مثالی کافهٔ امور عباده کافی ایدوکنه برهان وافیدر و بر طائفهٔ
هدایت قرین دخی افراط وتفریط میاننده اولان مسلك عدیم
الاعوجاجه سلوك ایدوب شرع شریفی سیاستله جمع وتألیف وجد
وجهد ایله شرع شریفه نصرت واعانته صرف مقدرت وحقیقت
وثباتی مقرر اولمیان اباطیلی دفع وازاله ایله مدح وثنایه شایان اولدیلر
❊ معلوم اوله که سیاست عادله فصول عدیده یی مشتملدر ❊
❊ فصل اول سیاستك مشروعیتنه دائر کتاب وسنتدن استدلال
اولنان کیفیت دلائلی تحقیقه متصدی اولمسائل بیاننده در ❊
لکن بو بحث مطلوب وجوه کثیره اولوب رساله نك اصل اصیلی
مثابه سنده اولان معین الحکامده مسطور ومبسوط اولمغله اصله
مراجعت اولنسون قالدیکه خلفاء راشدین وملوك عدالت آیین
وقضاة مجتهدین حضراتنك سیاستلری یعنی بطریق السیاسة
حقوق عبادی استخراجلرینی بیان دخی وظیفهٔ مفصلات اولمغله
بو رسالهٔ مختصره ده تطویلدن اجتناب برله همان بعضیسنی ذکر
و بیانمز استصواب اولندی شروح المشارقده انبیانده علیه الصلوة
والسلام حضرتلرندن روایت اولنان ﴿ من غرق غرقناه ومن حرق
حرقناه ﴾ مقال جلادتمآل سیاسته محمولدر کذلك شروح مزبوره ده

مذكوردركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ﴿ ان النار لايعذب بها الا الله ﴾ يعنى نار ايله انجق الله عذاب ايدر قول شريفلرنده احراق ايله تعذيب جناب رب العباده تخصيص بيورلمش ايكن حضرت على كرم الله وجهه كندو ذات عاليلرنى اله اتخاذ ايدن زنادقه يى احراقله تعذيب بيوردقلرى مجرد سياسة ايدوكى اشكار و بوكونا عقائد باطله دن زجر امثال ايچون قصد مبالغه بيوردقلرى بديداردر وبالايجاب امام المسلمين ايچون دخى سياسة احراق بالنار ايله تعذيب ايلمك سزاوار اولور ﴿ مترجم فقير ديركه سير كبيرده قطع مياه وتحريق حصون ايله اهل حربى تضييقك جواز وعدم جوازى بابنده امام محمد رحمه الله حضرتلرى بيان بيوردركه سلمة بن الاكوع رضى الله عنه جنابلرندن مرويدركه زمان معاويه رضى الله عنه ده سفاين بحره راكب اولوب اعدايه ملاقى اولديغمزده انلره محرق نسنه لر رمى ايلدك پس بو قولدن عنديمزده معلوم اولمشدركه اعدا كندو منعه لرنده اولدقجه احراقلرى مسلمين ايچون جائزدر اما اسير مأخوذ ده احراق بالنار مكروهدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم معاذ بن جبل رضى الله عنهى يمنه بعث ايلدكلرنده اكا امر وفرمان بيورديلركه ﴿ انظر فلانا فان امكنك الله منه فاحرقه بالنار ﴾ يعنى فلانى اخذده اهتمام قيل الله تعالى سنى اوزرينه اقدار ايدرسه انى احراق بالنار قيل بعده معاذ رضى الله عنه كيدر ايكن انى دعوت قيلوب بيورديلركه ﴿ انى قلت لك ذلك وانا غضبان وانه لبس لاحد ان يعذب بعذاب الله ولكن ان امكنك الله منه فاقتله ﴾ يعنى يا معاذ اول كلامى سا كه حال غضبمده تكلم ايلدم حالبوكه الله تعاليك ايده جكى عذاب ايله تعذيب كسنه يه لايق دكلدر لكن الله تعالى سنى اول شخص اوزره اقدار ايدرسه همان انى قتل ايله پس بو حديث عدا انتشاردن عنديمزده بديدار اولمشدركه بعد الاخذ

والقدرة مشركى احراق بالنار ايلمك جائز دكلدر انتهى مافى السير ملخصا الحاصل نوع بنى آدمى بلكه ذى روح اولان جنس حيوانى احراق بالنار ايلمك ممنوعدر زيرا مثله در مثله ايسه على الاطلاق منهى عنهادر ورسول الله عليه السلام ﴿ لايعذب بالنار الا ربها ﴾ يعنى نار ايله انجق رب النار عذاب ايدر قول شريفلرنده احراق ايله تعذيبدن بخصوصه نهى بيورمشلردر بويله ايكن من حرق حرقناه حديث شريفنك وتحريق زنادقه قصه سنك همان ظاهرلرينه تفريع ايله على الاطلاق امام المسلمين ايچون دخى بالايجاب احراق بالنار ايله سياستك جوازينه مؤلف رساله دده افندى مرحومك اجتسارنده دركار اولان برنوع خلله تلميح ايچون سير كبيرده ظفرياب اولديغم تنقيح مبحثى ايراد ايله اطناب كلامه ابتدار اولندى قالديكه ﴿ من حرق حرقناه ﴾ حديث شريفى وتحريق زنادقه قصه سى قبل النهى عن المثله صادر اولمش اوله ياخود قوم زنادقه صاحب منعه اولدقلرينه بناء احراق ايله تعذيبلرى روا كورلمش اوله ياخود بعض شراحك روايتى اوزره قوم مخذول فن سحرده ماهر اولدقلرندن احراق بالنار دنماعدا اسباب اعدام ايله اهلاكلرى متعسر اولمغله بومقوله مواضع ضرورنده الضرورات تبيح المحظورات قاعده سى لازمه سنجه احراقله تعذيبلرى تنسبب بيورلمش اوله ديو قابل توجيه وتوفيقدر انتهى معتبرات كتب فقهيه دن شرح الوقايه وهدايه نام كتابلرك مبحث حدودنده عمل قوم لوط اولان فعل منكر حقنده امام شافعى رحمه اللهك روايت ايلديكى ﴿ اقتلوا الفاعل والمفعول ﴾ حديث شريفى سياسته محمول ايدوكى مسطوردر وامام پزدوينك جامع الشروح نام كتابنده پزدويدن مروى اولمق اوزره مذكوردركه حضرت صديق عتيق رضى الله عنهك شهود قصاصى بعد الرجوع قتل بيوردقلرى سياسته محمولدر وشرح

الهدایه نك بحث حدودنده مذکوردرکه دفعهٔ خامسه یه اجتسار
ایدن سارق حقنده مروی اولان ﴿فان عاد فاقتلوه﴾ حدیث شریفی
سیاسته محمول اولدیغی کبی لواطه حقنده روایت قلنان احادیث
جلیله واثار وارده دخی سیاسته محمولدر کذلك بیان الروایه نام کتابده
دخی منقولدرکه جناب رسالتپناه علیه اکمل صلوة الاله
حضرتلرندن وصحابهٔ کزین رضی الله عنهم اجمعین جنابلرندن
لواطه حقنده وارده اولان قتل ورجم وتنکیس یعنی باشی آشغی صلب
ایتمك وبونك امثالی عقوبات شدیده لرجمله سی سیاسته محمولدر
ورأی مزبور بزم عندمزده یعنی مذهب حنفیه ده دخی بطریق التعزیر
والسیاسة جائزدر کورمزمیسنکه امام محمد رحمه الله تعالی ظاهر
الروایه اولان کتاب زیاداتنده دیدیکه بو فعل منکر سببیله تعزیر
واجب اولور یعنی اول شخص خبائتکار سوء صنیعی مقابله سنده
امام المسلمینك رأیی مقداری تعذیب اولنورکه سلطان المسلمین
حضرتلری مخیردردیلرسه قتل واعدام ایدر اکرچه اول فعل
منکری اعتیاد ایتمش ایسه یادیلرسه ضرب وجیع ایله تأدیب وتوبه سی
ظاهر اولنجیه دك حبس زندان ایله تنکیب ایدر ❊ معین الحکامده
امام العراقی رحمه اللهك ذخیرة المالکیه نام کتابنده بیان ایلدیکی
وقعبجه منقولدرکه بیلنمك کرکدرکه طرف سلطنت سنیه دن
تنفیذ حکمه مأمور اولان ولاة وحکامه احکام سیاسیه ده وسعت
اعطا ایلمك شرع شریفه مخالف دکلدر بلکه توسعك مشروعیتنه
نقل وایشار اولنان ادله واثار دلالت ایتدیکی کبی بروجه آتی
ذکر اولنه جق وجوه عدیده وقواعد شرعیه دخی شهادت ایدر
وجوه مرقومه دن وجه اول عصر سابقه مخالف بحسب الزمان تحدث
وتکثر ایدن فساد منتشر اولوب وبو انتشار فساد بالاخره احکام
سیاسیه نك اختلافنی موجب اولمشدر بشرط آنکه بو اختلاف احکام

بالکلیه شرع شریفدن خارج اولمیه زیرا رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم ﴿لاضرر ولاضرار﴾ قول شریفلریله ابتداء کرك
جزاء مطلقا ظلمی نهی بیورمشلردر حالبوکه شو قوانین سیاسیه یی
بالکلیه ترك واهمال ضرر منهی عنهه مؤدی اولور وکافهٔ رخص
مشروعه نك مداری اولان نفی حرج حقنده وارده اولان جمیع
نصوص قاطعه دخی بو اختلاف احکام سیاسیه یی مؤکد اولور
(مترجم فقیر دیرکه امام مالك رحمه الله تعالی موطأ نام کتابنده
ابن عمر رضی الله عنهما حضرتلرندن روایت ایلدیکی ﴿لاضرر
ولاضرار فی الاسلام﴾ حدیث بلاغت تحدیثی صاحب مغرب
شو وجهله شرح وتفسیر ایتمشدرکه لایضر الرجل اخاه ابتداء
ولاجزاء چونکه ضرر شخص واحددن تحدث ایدن ضرر معناسنه
وضرار شخصیندن صدور ایدن مضاره معناسنه علی کلا التقدیرین
ظلم اولمغله منهی عنه درقالدیکه لفظ حدیث شریف صیغهٔ نفیله
واقع اولمشدر لکن آنکله مراد نوع بنی آدمی علی الاطلاق ظلمدن
نهیدر وصیغهٔ نفیله ارادهٔ نهیده قصد مجاز اولمغله نهی صریحدن
ابلغیتله ممتازدر انتهی وجه ثانی علماء اعلامدن جمع کثیر کندیله
حکم ایلدکلری مصالح مرسله دریعنی امور عبادك صلاح وخیریتنه
بادی اولان اشیاء مطلقه که هرنقدرسنن مصالح عباد اوزره
جاری واصحاب عقول سلیمه تلقی بالقبول ایتمشلر ایسه ده شرع
شریف اعتبار ویا الغا جهتیله شهادت ودلالت ایتمدیکی امور غیر
مقیده درقالدیکه مصالح مرسله ایله عمل یعنی انکله تعاطی وتناول
ایتمکی تأکید ایدر ادله شول روایت اولنان اثار اجله درکه اصحاب
کزین رضوان الله علیهم اجمعین حضراتی جناب شارعدن امر
ونظیری سبقت ایتمامش نیجه امور ایله رأی وتعامل بیوردیلر ازجمله
قرآن عظیم الشانی جمع یعنی مصحف شریفی تحریرکبی ویشرو

خلفاء اربعه اولان صديق عالیمقدار حضرتلرينك جناب فاروقی
ولی عهد اتخاذ بیوردقلری یعنی وجود تقوی نمودلرينه عارض اولان
مرض هائل رؤيت مهام خلافته حائل اولدقده عمر بن الخطاب عليه
رضوان الوهاب جنابلرینی استخلاف بیوردقلری کبی کذلك مزاج
لطافت امتزاج فاروقه دخی تغیر عارض اولديغی خلالده موجود اولان
صحابهٔ کرام میاننده حضرت عثمان وعلی مرتضی وعبد الرحمن بن
عوف وطلحه وزبیر وسعد بن ابی وقاص رضی الله تعالی عنهم بو التی
عدد سعادتمند تاج خلافتله سربلند اولمغه احری واحق واول
امر جسیمه اصلح واليق ایدوکلری نزد حضرت فاروقده محقق ایسه ده
لکن رأی عالیلرنده یکدیگره ترجیح ایتمامکله ولی عهد اتخاذندن
اجتناب برله تعیین امر خلافت خصوصنی میانلرنده بالمشاوره رأی
مشار الیهمه احاله یی استصواب بیوردقلری کبی وتدوین دواوين
یعنی قضاة وولاة ایچون تدوین جریده ومسلمین ایچون ضرب سکه
واصحاب جرایم ایچون اتخاذ محبس وزندان وامثالی نیجه امور
مستحسنه که حضرت عمر رضی الله عنهك رأی صواب بديلريله
صورت پذیر وقوع اولمشدر وامام صف انبياء عليه تحف التحايا
حضرتلرينه اضافتله شرفیافتهٔ اشتهار اولان مسجد شریفده ناسی
مضايقه دن وارسته قيلق ایچون همجوار اولان اوقافی بعد الهدم
الحاق ایله اول عبادتگاه رسالتپناهی توسیع ایتمك کبی ورهبر طريق
عرفان یعنی حضرت عثمان رضی الله عنهدن روايت اولنديغی اوزره
ناسی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك ایچون کندی مصحف شریفلری
رسمنه مخالفه اولان مصاحفی احراق بالنار بیوردقلری وجمعه کونی
چارشو وبازارلرده لاجل الاعلان تجدید آذان کبی وغیر ذلك نیجه
مواد که مطلقا مصالح عباد ایچون تعاطی واختیار بیورمشلردر
❋ مترجم فقیردیرکه توسیع مسجد شریف سعاد ترديف قصه سی

جناب فاروق رضی الله عنه حضرتلرينه دخی اسناد اولنديغی بعض
معتبراتده مسطوردر وجناب ذی النورين حضرتلرندن مروی
اولمق اوزره مسطور صحايف اولان احراق مصاحف قصه سی
دائرهٔ صحتدن مهجور ايدوکنه امام سرخسی رحمه الله شرح سیر
کبیرده شو وجهله تنبیه واستدلال ایدرکه اول جناب والامقامك
کتاب الهیه اولان تعظیم واحترام وبالالتزام تلاوت اوزره دوام
واهتماملری روايت اولنان قصهٔ تحريق مصاحفه منافیدر زيرا
ایچنده ذکر الله ويا کلام الله دن برنسنه موجود اولان اوراقی احراق
باعث استخفاف محرقه ایدوکی محقق اولمغله احراق بالنار ایلمك
لایقد کلدر انتهی قالدیکه علماء اعلامك دخی مصالح مرسله ایله
حکملرندندرکه عصرلرنده شیخ الاسلام ومفتی الانام اولان مرحوم
چوی زاده وفخر علماء الروم مولانا ابو السعود المرحوم حضراتی
معتبرات فقهيه دن تتارخانيه وبزازیه وزيلعی نام کتابلرده استقصای
مسائل ایله قلمزن افتا اولمشلردرکه برمسجد نماز قيلانلره کسنه لره
ضیق اولوب توسیعی مهم اولدقده مسجد مزبوره متصل ملك
یری اولان کسنه دن مقدار کفایه محل النوب مسجد وحرمی توسیع
اولنور اکر اول کسنه طلب اولندقده عناد ایدرسه رضاسنه بقلماز
همان کفایت مقداری یرك قیمتی ویریلوب جبرا وکرها اخذ اولنوب
مسجد شریفه الحاق ایله توسیع قيلنور انتهی وجه ثالث تغیر احوال
مقتضیه دن ناشی احکام شرعیه ده وقوعبافته اولان اختلاف
ومباینا تدر مثلا شرع شریف ولايت شهادتده توهم عداوت
وخصومت درکار اولديغنه بناء برشاهدك شهادتی الزام خصماده
حجت قلنوب ولايت قضاده مندرج اولان شروطدن اکثر تعدد شهود
وحريتی اشتراط ایله عقد شهادتی تشدید وتوثیق ایلدی حتی مراتب
شهادتی متفاوته قیلدیکه مثلا شبهه ایله مندری اولان حدود

برکسه بولده ذکر الله یازلمش
برکاغد بولوب صویه القاسنی
مراد ایلسه کرکدرکه قصد
رمی ایتموب بلکه وضع نیت
ایده زيرا بو نيت تعظیمه
اقربدر چونکه حروف
مصحف واجب الاحترام
اولدیغنده شبهه یوقدر لکن
مصحف شریفی بالاقتضا
قصد اهانت اوزره اولمیه رق
احراق ایلین کسنه تکفیر
اولنماز زيرا بعض علما حضرت
عثمان رضی الله عنه دن بو فعلی
نقل ایلدی وتفصیل مرقوم
کلام مصریدن ترجمه
اولنمشدر منه

وقصاصدن ماعدا عاريت ومساقات وقرض وامثالى يعنى شبهه ايله ثابته اولان عقود ده لاجل الضروره ايكى رجل ياخود بر رجل ايله ايكى عورتك شهادتلرينى قبول ايله توسيع ايلدى اماشبهه ايله مندفعه اولان مسائلدن ستر واختفايه سزا وار اولان ثبوت زناده قبول شاهدين ايله اكتفا ايتميوب بلكه كالميل فى المكحلة لدى المشاهده فعل زنا عندلرنده تيقن ايتمش درت عدد رجل عدلك شهادتلرينه اقتصار ايله تضييق وتصعب ايلدى حال آنكه اعظم كبائردن معدود سفك دماء مادهٔ مكروههسى دخى شبهه ايله مندفعه اولان عقودك اشدى ايكن ستر واخفاسى غير مقصود اولديغنه بناء ايكى رجلك شهادتلريله اكتفا ايدوب فقط شهادتلرنده شبههٔ ضلال ياشبههٔ نسيان تحقق دركار اولان شهادت نسايى عدم قبول ايله فى الجمله تخصيص ايلدى وشرع شريف مطهر زوج ملاعنى يعنى برئ الساحه اولان زوجه سنه زناعزو واسناد ايدن كسنه يى لعنه مقارن ايماندن ماعدا اقامت بينه يه محتاج ايتميوب نفسنى تكذيب ايتمدكجه موجب اصلى اولان حد قذفى زوج ملاعنه ايجاب ايتمدى لكن سائر قذفات بونك خلافنه ملا بسدركه قذف بيكانه يى انساب واقربادن منع خصوصنده وتهمت زنادن عيال وحريمى حفظ وحمايه بابنده ارباب غيرت واصحاب حميتك اشد احتيا جلرينه نظرا قذفه تصدى ايدن بيكانه يى شرع شريف اتيان بينهٔ عادله يه محتاج وعند العجز دفع عار ايچون اوزرينه حدقذفى ايجاب ايلدى بنابرين اختلاف احوال مقتضيه سبيله احكام شرعيه ده غالبا صور تباب حصول اولان شومبانا ته ابتنا برله توسيع احكام سياسيه يى موجب اولان اختلافات عصريه يه رعايت واعتنا ايتمك لايق وسزا وار اولمشدر بوتقديرجه شوقوانين سياسيه ده واقع اولان مناسبات مقرره قواعد شرعيه اعتبارينه دلالت ايلديكى اشياء معتبره دن عد

وتعداد اولنوركه بوجهتله مصالح مرسله قبيلندن اولميوب بلكه رتبه يوندن اعلا وقواعد اصليه به ملتحق ايدوكى هويدادر (وجه رابع) اشبو قوانين سياسيه ده موجود اولان هر بر حكم كه اكا مخصوص بردليل قطعى وارد وياخود لاجل القياس برمستند شرعى متوارد اولمشدركه ذكرى سبقت ايلدى ✵ مترجم فقيرديركه مؤلف رساله مرحوم دده افندى لاجل الاشهاد ايراد ايلديكى لفظ كما تقدم معين الحكام عبارهسندن اولوب اوائل رساله ده دخى تطويلدن اجتناب وذكر دلائله عدم تعرضى استصواب برله مفصلا تها حاله ايتمشيدى بوتقديرجه استشهاد ايلديكى مبحث مطلوب رساله ده مسبوق اولميوب بلكه معين الحكامده فى الدلالة على مشروعية السياسة فصلنده تقدم ايتمشدر وفى الجمله كيفيت دلائله استحصال وقوف ايتمك فائده دن خالى اولمامغله بوبابده معين الحكام مؤلفى علاء الدين نام فاضله عاجزانه اقتدا برله ترجمه سنه ابتدار اولندى ✵ معلوم اوله كه شارع تعالى وتقدس وقايهٔ مصالح عباد ودفع مفاسد اهل عناد ضمننده تفضلا وضع وتعيين ايلديكى احكام شرعيه نك بشنجى قسمى زجر وسياست ايچون تأسيس اولنان قوانين دركه بودخى التى صنف اوزره در (صنف اول) صيانت وجود بشريه ايچون نفس انسانيه ياخود اطراف واعضاسنده وضع اولنان قصاص كه برفحواى ﴿ ولكم فى القصاص حيوة ﴾ الاية ﴿ وكتبنا عليهم فيها ان النفس بالنفس ﴾ الاية اقامت واجراسنه اهتمام اولندقده ناس بغير حق سفك دماء وكسر اطرافه يعنى جرح اعضايه اقدامدن مزدجر اولورلر (ايكنجيسى) حفظ انساب انسانيه ايچون برمقتضاى ﴿ الزانية والزانى فاجلدوا كل واحد منهما مأة جلدة ﴾ الاية تعيين بيوريلان حد زنا كه ضرب سياطله بعد استيفاء الحد شخص مزبور دار الاسلامده زنا مثللو فعل حرامى ارتكابه اجتسارى دخى موجب تعزير اولمغله امام المسلمين نفى وتغريب ايله انى تأديب

ایتمکی رأی یورر ایسه سیاسة بودخی تسبب کردهٔ فقهـاء عظامدر
اوچنجیسی مورد کریمهٔ ﴿ والذین یرمون المحصنات ثم لم یأتوا باربعة
شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة ﴾ الایة اولان حدقذف که اصحاب
غیرت وارباب حمیتك اکبر اغراضلری اولان صیانت ناموس ایچون
وضع وتعیین اولنمشـدر واذای قولیدن عبـارت اولان اطالهٔ زبان
هذیان اوزره دخی علی حسب رأی السلطـان لازمکلان تعزیر دخی
شرع شریفده حدقذفه الحاق اولنمشدر (دردنجیسی) حفظ اموال
عباد ایچون تعیین بیوریلان حد سرقه که ﴿ السـارق والسارقة
فاقطعوا ایدیهما ﴾ نظم جلیلی ایجابنجه کسیلرینه مجازات واقع اولمشدر
(بشنجیسی) وقایهٔ عقل وادراك ایچون جناب کبریا پناه ﴿ انما الخمر
والمیسر ﴾ الی قوله تعالی ﴿ فاجتنبوه ﴾ الایة نظم جمیلی فحواسنجه
تعـاطئ خمری نهی ایله تحریم ایتمش ایکن بعـد الحرمة اقـدام ایدنلر
حقنده حد شرعی مرعی اولمق اوزره امر وفرمان جنـاب سلطان
کشور رسالت صلی الله علیه وسلم صدور ایتمشـدر (التنجیسی)
ردع وتعزیر ایچون اوامر ونواهی یی محتویه وضـع وتأسیس اولنان
احکام سـیاسیه که بعضیسی موردکزیمهٔ آیات قرآنیه واکـثریسی
دخی مدلول سنت سنیه یا مجتهدات آثار صحابهٔ کزین علیهم رضوان
الملك المعین واقع اولمشدر الحـاصل جمیع احکام سـیاسیه بر مستند
شرعی یه ابتنـا اولنمشدر انتهی قالدیکه بعض علمـاء اعلام ماهو
المذهبی بیان ایدوب دیدیکه برخصوصده عـدالت میانلرنده نایاب
برقومـه ظفریاب اولدیغمزده اولقومك اصلح واهوتی یعنی بالنسـبة
فجوری یوندن اقل اولانی قوممز بوراوزرینه شاهد نصب واقامت ایدرز
وبومعنا یه تقلید قضـا وتفویض ولایات سـائره ده دخی رعایت اهم
والزمدر بنابرین اماناتی اهـل وارباینه اداء وتفویضه طرف جناب
کبریا پناهدن مأمور بیوریلان سلاطین عظام ایدهم الله الملك العلام

حضراتی

حضراتی عصرلرنده عدول مفقود اولدقـده بالضرورة مصـالح
عبادی تضییعدن وقایت وحقوق واحکامی بالکلیه تعطیلدن حمایت
ایچون اصلح موجودی بالتحری استخـدام بیورمـلری اوزرلرینه
واجب اولور وبوبابده عقول سلیمه اصحابندن برکسـنه مخالفت ایدر
ظن ایتمم زیرا تکلیف شرعی امکان ایله مشروط وامره امتثـال وسع
واقتداره منوطدرکه امام عراقی ذخیرة المـالکیة نام کتابنده دیرایدیکه
شك وشبهـه ایتمزز که عصرمزده موجوده اولان شهود وقضـاة
وسائر امنـا و ولاة بالفرض والتقدیر عصر سابقی ادراك ایتمش اولسه‌لر
ابدی امر دینده انلره میـل واعتمـاد اولنمیوب مراتب ولایاته عروج
ووصوللری صورتیاب حصول اولمزایدی زیرا زمانمزده خیار قوم
اتخاذ اولنـان کسنه‌لر عصر اولك ادانیلریدر بنا برین عصر اولده
بونلری شاهد وحاکم وامین ووالی قیلمق محض فسوقدر یعنی اولعصره
نظرا خدای متعـال حضرتلرینك امرینی ترك برله آثم اولمقـدر
وقتـا که عموم فساده بنـاء شهود فسـقه یی نصب وقبول جائز
اولدیسه تکثر فسـاد زمانه ابتنـاء احکام سیاسیه ده دخی توسع
جائز وسزا وار اولدی حتی عمر بن عبد العزیز جنـابلری بیورمشدرکه
(ستحدث للناس اقضیة بقدر ما احدثوا من الفجور) یعنی ناس ایچون
فجوردن احداث ایلدکلری عصیانلری مقدارنجه عن قریب نیجه
قضا وحکملر حادث اولور الحاصل تغیر زمان باعث اختلاف احکام
اولمغله عصر اولده قبیح اولان اشیـا محاسن ایامدن معدوده اولوب
عصرسـابقده ضیق اولان احکام سیـاسیه یه وسعت ویرلمشـدر
(وجه خامس) احکام سیاسیه ده تجویز اولنـان توسع مدار رخص
مشروعه اولان قواعـد شرعیه یه اعتمـاد ایله اقتصاد اولنمشدر
مثلا اسباب تخفیفـاتدن اولان عموم البلوی یه بنـاء شرع شریف
مرضعه اولان امرأة ایچون طفل رضیعندن ثوب ارضاعنه لاحقه

اولان نجاست معفو عنهاده وسعت احسان ایلدی یعنی مشاهده
ایمدیکجه ادای صلوة ایتمکی جائز و واسع قیلدی کذلك طپراغی
نجاستله مخلوطه اولان شوارع وطرقده وسعت اعطا ایلدی یعنی
ایام مطرده مشی ومرور ایدن کسنه لره اصابت ایدن طین مخلوطی
مادام اثر نجاست ظاهر اولمدقجه اول کسنه لری غسل وتطهیر
وعدم غسل میاننده مخیر قیلدیکه ائمهٔ مجتهدیندن امام محمد رحمه الله
حضرتلرندن روایت اولندیغی اوزره طپراغی قذر ونجاستله آلوده
اولان بخارا شهرنده وجه محرر اوزره توسع و رخصتی ذکر و بیان
ایلمشدر وقروح وبواسره مبتلا اولان اصحاب اعذاره دخی
درکار اولان کثرت نجاست وبللده وسعت احسان ایلدی
کذلك شارع تعالی وقت اضطرارده وحال مضایقه ده صلوة خوف
وا کا مماثل صلوتده ارکان وشروطك ترکنی تجویز ایلدی الحاصل
بوکونه اعطاء وسعت ومع الضرورة جواز ورخصت شرع شریفده
اکثر در حتی بو مواطن ضروریه یه رمز واشارت ایدوب امام شافعی
رحمه الله دیدیکه برشی که ضیق اولدی انجق اکا رخصت ایله متسع
اولدی کذلك دفع مفاسد خصوصنده اوزریمزه حال ضیق
اولدقده متسع قیلنور که اکا رخصت ویریلور (وجه سادس)
برمقتضای ارادت بی علت حضرت آفریننده مبدأ خلق وایجاد
نوع بنی آدم زمان سعادتعنوان جناب ابو البشر آدم علی نبینا
وعلیه الصلوة والتحیه اولوب اول زمان حال ضیق اولمغله حکم
شریعة الوقت تعبینی اوزره ارقرنداش قز قرنداشنی تزوج ونکاح
و بوکا مماثل اشیاء کثیره متسع ومباح اولمشیدی وقتا که جناب رب
منان عبادینه وسعت احسان ایدوب حال متسع یعنی یوما فیوما نسل
شریف الاصل نشو ونما ایله ذریت متکثره اولدقده قرنداشلر میاننده
مباح اولان نکاح و یوم السبتده کسب وکار وا کل شحوم الابل

ونیجه نیجه امور مباحه عصر بنی اسرائیلده کذلك شریعت پیغمبر
وقت اوزره ممنوع وحرام اولوب اوزرلرینه اللی وقت نماز فرض
اولمق و برکسنه کناه ایدرسه قبول توبه سی قتل نفسنه منوط و بر محلنه
نجاست اصابت ایدرسه ازاله سی اول محلی قطعه موقوف ومربوط
و بونلره مماثل نیجه اعمال شاقه ایله مکلف ومأمور اولمشلر ایدی
وقتا که حلول آخر الزمان ایله قوام بدن انسانیه اولان عروق
واجساده ضعف ونحافت طاری وجد وهمته فتور وقلت عارض
وجاری اولدقده حضرت عالم السر علی الاطلاق برمقتضای
کرم واشفاق کافهٔ عبادینی مظهر لطف واحسان ایدوب ممنوع اولان
نکاح اخواتی کما کان حکم حرمتده ابقا برله ما عداسی اولان
شو محرماتی حلال قیلدی واللی وقت نمازی بش وقته تنزیل ایله
تخفیف وکناهلر ایچون توبه لر مقبول اولدی بو تقدیرجه نمایان اولدیکه
احکام وشرایع اختلاف زمان مقدار نجه وضع اولنمش اولوب بو دخی
محضا جناب رب العبادك قوللرینه کمال لطفی وکافهٔ مخلوق حقنده
جاری برنوع معاملهٔ احسانی واقع اولمشدر کذلك اشکار اولدیکه
شو قرائن مقرره اصول قواعددن غیر خارج یعنی زیاده ونقصان
جهتیله شرع شریفه مخالفه بدعت دکلدر ایضاح شرحی
اصلاحده سیاسات شرعیه دن اولمق اوزره فقیه ابی بکر اعمش
رحمه الله جنابندن روایت اولندیکه اوزرینه سرقت ادعا اولنان
کسنه سرقه یی انکار ایلسه بو خصوصده سلطان المسلمین ایچون
اکبر رأیله عمل ایتمك لایق وسزاوار اولور چونکه وقوف حقیقی
ممکن اولمیان امورده ظن غالب احتیاطا منزلهٔ یقینه تنزیل
اولنمشدر که مثلا برشخص متهم سارق اولوب ومال مسروق نزدنده
موجود ایدوکی ظن غالب ایله مظنون ایسه کرکدر که سلطان المسلمین
اکا عقاب وتعذیب ایده فتاوای خلاصه و بزازیه نك

باب السرقه سنده امام محمد محامد نصاب حضرتلرینك مبسوطندن
روایت اولندیکه سرقه ایله اتهام اولنان شخص دائما سارقلر ایله
انیس وهمقدم وشرب خمر ایتمز ایسه ده شارب الخمر اولان فاسقلر ایله
جلیس وهمدم اولدیغی حالده کوربنوب مواضع سوء وتهمنده
بولنمغله انکار سرقه یه ابتدار ایلسه دخی التفات اولنموب همان
امام المسلمینك اکا عقاب وتعزیر بیورملری تجویز کردهٔ مشایخ
عظامدر منقولدرکه فقهای کرامدن عصام بن یوسف جنابلری
ملوك بلخدن حیان بن ابی حبلی حضرتلرینك مجلسلرینه داخل اولدقده
درعقب پیشکاه امیره برسارق اتیان واحضار اولنوب لدی الاستنطاق
انکار ایتمکله امیر بلخ جنابلری ایجاب شرعیسندن شیخ مشار الیهه
سئوال ایلدکده اولدخی علیه الیمین والبینة للمدعی یعنی مدعی ایچون
اقامت بینه لازم بعد العجز متهم منکر اوزرینه تحلیف اولنمق متلازمدر
دیورد جواب باصواب ایتمش ایسه ده امیر صاحب تدبیر بوخصوصده
اکبر رأیله عمل ایتمکی ترجیح ایدوب اشکنجه اولنان الاتدن فلقه
ودکنك احضاریله امر وفرمان ایلدی سارق همان اون دکنك
ضرب وایجاع اولنمدن سرقه ایله اقرار ومال مسروقی احضار ایلدی
جناب عصام بو وضع حکمنشعاردن تعجب کنان سبحان الله
ما رأیت ظلما اشبه بالعدل منه بیوردیلر مجمع الفتاوی وبزازیه نك
کتاب الاکراهنده محیط سرخسیدن منقولدرکه بعض اکابر مشایخ
سارقك مکرها صحت اقراریله حکم ایلدی حتی حسن بن زیاد
حضرتلرینه سارق اقرار ایدنجیه دك ضرب اولنمق حلال اولورمی
دیو استفسار اولندقده مادامکه اتلری دوکیلوب کوکلری ظاهر اولمیه
ضرب وایلامی جائز اولور دیو حل اشکال بیوردیلر کذلك سارقك
مکرها صحت اقراری واقرار ایدنجیه دك ضرب وایلامك حل
وجوازیله بعض متأخرینك افتا بیوردقلری دخی خزانة المفتین نام

کتابده مسطوردر ❊ مترجم فقیر دیرکه غفلت اولنمیه که سارقك مکرها
صحت اقراریله بعض المتأخرینك فتوالری انجق تضمین مال
خصوصنده در اما قطع ید خصوصنده اقرار مکرهك عدم صحتی
متفق علیه جمهوردر وداعر مفسد اولان ارباب فسادك فتنه وفسادینی
عباد الله اوزرلرندن دفعیچون ضرب ایله تعزیر وحبس ایله تکدیرلری
انضمام رأی سلطانی ایله سیاسة تجویز اولنمشدر لکن بو خصوصلرده
شواهد اطواره وقرائن احواله نظر و رعایت وتهمتك قوت وضعفنه
اعتنا ودقت اهم والزمدرکه سیاسة ظالمه یه رسیده اولمیه مثلا
سرقت ایله اتهام اولنان کسنه مجهول الاحوال بر رجل مبهم ایسه
لاجل الاستکشاف بحسب الرأی فقط چندر وز حبس ایله اکتفا اولنه
اکرچه اسناد اولنان سرقت تهمت ایله معروف ومتهم ایسه
اقرار ایدنجه یاخود توبه وصلاحی ظاهر اولنجه زندانده مدت مدیده
مکث وابقا اولنه واکر اقدام ایلدیکی سرقه واتلاف اموال عباد
کندوسندن بالدفعات وقوعبولمش ایکن ینه انکارنده اصرار
ایدرسه فوت اولنجه حبسنه اهتمام اولنه که ملك زاهد یعنی عمر بن
عبد العزیز کثیر المحامد حضرتلرندن بو وجهله معامله بیوردقلری
روایت اولنمشدر انتهی جواهر الفتاوانك باب جنایاتنده مذکوردرکه
ساعی بالفساد اولوب دائما بین الناس ایقاع شر وایقاظ فتنه عادت
مستمره سی اولان شخص لئیم اخذ وکرفت اولنوب پادشاه مرحمتپناهه
رفع واعلام اولندقده اکا نوجهله عقاب الیم ایتمك واجب اولوردیو
امام ناصحی که حقنده فقه شریف اکا وحی والهام اولندی دینلمشدر
خصوص مزبورده استجواب اولندقده بومقوله شر وفسادی دفعده
انجق شخص مفسدی قتل قناعت ویرمکله عباد الله اوزرندن
فتنه وفسادینی دفعیچون وجوبا شخص مزبوری قتل مشروعدر دیو
رد جواب ایلدی کتاب مزبورك مبحث مزارعه سی قبیلنده ذکر

اولندیکه زنبور وکلاب وامثالی حشرات موذیه نك جواز قتل
واهلاکلرندن دخی امام مشار الیهه سؤال اولندقده اذا سنی دفعیچون
موذی اولان بنی آدمی قتل ایلمك واجب اولنجه حشرات موذیه یی
قتل واعدام اولی بالوجو بدردیو استصواب ایلدی * هدایه نك باب
السرقه سنده وسراجیه ومضمرات وسائر معتبراتده بیان اولندیغی
اوزره اول کسنه که معصوم الدم اولان بنی آدمی خنق یعنی بوغمقله
قتل نفس مادهٔ مکروههسنی اعتیاد ایده ساعی بالفساد اولدیغیچون
اعتیادی سببیله بالاجماع سیاسةً قتل اولنور کذلك فساده مکب
ومنهمك اولوب بروجهله ممنوع اولمیان سارق دفعهٔ ثالثه ورابعهده
ینه ارتکاب سرقه یه متجاسر اولسه شر ومضرتی دفعیچون پادشاه
عدالتپناه ایچون سیاسةً قتلی سزاوار اولور خزانة المفتین نام کتابك
مبحث حدودی آخرنده مذکوردرکه سلطان المسلمین اولان پادشاه
مرحمتپناه حضرتلری خناق اولان شخص خباثتکاره واقف یاخود
شخص مزبور اقرار واعتراف یا ادوات الخناقین ونهب وغارت
ایلدیکی متاع یدنده بولندیغی حالده اخذ وگرفت اولندقده انی
قتل وصلب ایله امر وفرمان بیورملری روادر مجمع الفتاوانك خطر
واباحه سنده فتاوای نسفیدن منقوله مسئله وفقنجه خلاصه
وبزازیه ده باب الکراهیه نك فصل ثانی سنده حکایت اولندیکه
امام سید ابو الشجاع اعونه نك یعنی اموال عبادی غصب وغارته
متجاسر اولان قطاع مسلمینك کفرلریله افتا ایدوب قاتللری نائل اجر
وثواب اولورلر دیو اباحت دملرینه حکم ایدر اولمشیدی پس فقهاء
حنفیه حضراتی مسئلهٔ سالفه ده بحث وکلام ایدوب دیدیلرکه
مشایخمز رحمه الله عندلرنده دخی اعونه نك جواز قتللری واباحت
دملری مقرر ایسه ده لکن کفرلریله فتواده عکس قضیه یه اعتبار
ایدوب یعنی تکفیر ایله افتا وحکم وقضایی اختیار ایلدیلر ومشایخلرندن

مروی ومنقول اولان اشبو قول مقبولی ﴿ انما جزاء الذین یحاربون الله
ورسوله ﴾ الآیه نظم جلیلی ایله تأیید ایلدیلر * مترجم فقیر دیرکه
فی الحقیقة اعونه نك قتل واعداملرینی تجویز کفرلرینه دلالت ایتمز
چونکه طائفهٔ مرقومه حقنده هرنقدر آیت جلیلهٔ سابقه انزال ایله
دنیاده ذل جزاء سیاسیه ایله اعدام ومذموم وآخرنده عذاب الیم ایله
معذب وملوم اولان زمرهٔ محاربینده داخل اولمش ایسهلرده ینه کفره
ادخال اولنمدقلری ﴿ الا الذین تابوا من قبل ان تقدروا ﴾ الآیة
نظم جلیلنده واقع استثنادن ظاهر ونمایاندر قالدیکه شیخ السید
ابو شجاع جنابلرینك قولی دخی شو وجهله توفیق قابلدرکه
فی الحقیقة قطع طریق ذمیدن صادر اولدقده عقد ذمتی ناقص
اولمدیغی کبی مسلمدن واقع اولدقده صحت ایمانته مناقض دکلدر لکن
﴿ سباب المؤمن فسق وقتاله کفر ﴾ حدیث شریفی مستحل ایله
تأویل اولندیغی کبی شیخ مشار الیهك دخی طائفهٔ مزبوره حقنده
تکفیر ایله فتواسی حلال اعتقادیله بغیر حق سفك دما ونهب امواله
اصرار واعتیاد ایدن بعض طائفه حقنده اوله دیو توجیه اولنه انتهی
فتاوای عطا بن حمزه دن منقول اولمق اوزره مجمع الفتاوی
وبزازیه نك باب السیرنده مذکوردرکه وقت فترتده اعونه وساعی
بالفساد اولان سعاة وظلمه نك جواز قتللرندن عطا بن حمزه
جنابلرینه سئوال اولندقده طائفهٔ مزبوره ساعی بالفساد اولدقلرینه
بناء قتل واعداملری مباحدر دیو رد جواب ایتمکین صورت
استفسارده بعضیلر دیدیکه طائفهٔ مرقومه ایام فترتده مباشرت
ایلدکلری سعی بالفساد قضیهٔ ردیه سندن ایام عدالتده امتناع
وفراغت واختفاء کنج عزلت ایدرلر بوحالده قتللری نوجهله
تحلیل اولنور عطا بن حمزه دخی ایکی وجهله جوابه تصدی ایدوب
دیدیکه طائفهٔ مزبوره نك هنگام اسایش وعدالتده امتناعلری

شایان اعتبار اولمیان امتناع ضروریدر زیرا معاینه ایتمش کبی
بیلورز که انلر بالفرض زمان فترته رد وارجاع اولنسه لر ایدی منع
ونهی اولندقلری تهییج فتنه وفساده عودت ومراجعت ایدرلر ایدی
دیو بالدرایة رد جواب ایدوب بعده روایة دخی جواب مستطابه
اغاز ایدوب دیدیکه امام سید ابو شجاعه مسئلهٔ مرقومه دن سؤال
ایتدك جوابنده دیدیکه طائفهٔ مزبوره یی قتل ایلمك مباح وقاتلی
عند الله نائل اجر وثواب اولور دیو لاجل التأیید کلام امامی نقل
وروایت ایلدکده بر سائل معرض اعتراضده دیدیکه میان اعونه ده
فضلادن ایکی کسنه موجوددر که کتاب توحیدی قرائت وتقریر
وتلاوت ایدرلر وقتا که اول کسنه لر خروج یعنی مباشرت رأی
وتدبیر ایله ظاهر اولدقلرنده امام ابو شجاعك بعض موثوق تلامیذی
اول کسنه لری مدح وثنا ایتمش ایدی دیو ایراد ایلدکده عطا بن حمزه
دخی سائله خطاب ایدوب بلی اول کسنه لر مسلمان اولسه لر فی الحقیقة
مدح وثنایه شایان اولورلر ایدی دیو دفع اعتراض ایتدکده بعض
کسنه بطریق الانکار یا عطا بو مقوله فضلادن کسنه لرك اسلامنده
نه کیفیتله شبهه اولنور دیدکده جناب عطا اثبات مدعا ضمننده دیدیکه
اهل اسلامه نظر وشفقت وفرح وسرور ایله مسرت شرائط کمال
اسلامدن معدود درحال انکه شرط مذکور اعونه حقنده نابوددر
بوندن نصکره بنه الزام سائل ایچون حضار مجلسه خطاب ایدوب
دیدیکه اکرچه بو خصوصك حقیقتنه وقوف اراده ایدرسه کز
استماع وجواب ویریکز که بر پادشاه عدالتپناه زیر حکمنده اولان
ناسه نداء ایتدرسه که بکا یوز بیك غروش اقتضا ایلدی چند روز
ظرفنده نقد وتسلیم خزینه ایدیکز دیو بو تکلیف سلطانیدن احوال
ناس نیجه اولور واول کسنه لر نیجه اولورلر دیو استجواب ایلدکده
حضار مجلس دخی جوابنده کافهٔ ناس محزون واول ایکی کسنه

مسرور اولورلر دیو خبر ویردیلر یاقبل التحصیل اول پادشاه
مرحمتپناه امر وفرماننده لطفا رجوع وانصراف برله نوائب
مطلوبه یی سزدن عفو واحسان ایلدم دیو اعلان ایلسه بو صورتده
ناس نیجه اولور و بو ایکی کسنه نیجه اولورلر دیو کذلك استفسار
ایلدکده جمله ناس مسرور وفرحناك واول ایکی کسنه محزون وغمناك
اولورلر دیو رد جواب اولندقده جناب عطا ابن حمزه دخی یا ناسك
هم وحزنیله مسرور وفرح وسروریله محزون اولان اول ایکی ذات
بدطینت نوجهله کمال اسلامله متصف مسلم صلاح نهاد اولورلر دیو
اصحابنی الزام واسکات بیوردی براز یه تك آخر جنایاتنده مذکوردر که
نظام ملکك اختلالنه بادی وتهییج فتنه وفساده سبب عادی اولان
اعونه وسعاتك فسادینی دفع ایچون وقت فترتده جواز قتللریله
افتا اولنمشدر وفتوای قتللری وقت فترتله تقیید اولندیغی محضا
بونلر زمان فترتده عباد اللهه ضرر واذاء جهتیله اشد اولدقلرینه
بناء درحتی ❊ الذین یحاربون الله ورسوله ویسعون فی الارض
فسادا ❊ آیت جلیله سی حقلرنده نازل اولان طائفهٔ خائفه یه ملحق
اولمغله قبل التوبة اخذ اولندقلری حالده وقت فترت اولسون
اولمسون قتل واهلاکلری جائز اولور امام ماوردی رحمه اللهك
احکام سلطانی نام کتابنك اون دردنجی بابنده حکایت اولندیکه
ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرینه بر کسنه کلوب یوز بیك درهم
عرض ایله جانب میریدن خراج وجبایت مثللو بر منصبی تقبل یعنی
عهدهٔ اداره سنه تفویض اولنمسنی رجامند اولدقده خلیفهٔ عالیجناب
مجرد عرض رشوته منجسر اولدیغیچون اول کسنه یه یوز دکنك
اوروب بعده تأدیب ایچون حیا صلب بیوردیلر شرح الزاهدینك
مبحث حدودنده فردوسیدن منقولدر که اول شخص بدطینت که
کندی ذی رحم محرمنه وقاع وزنا ایده سن انی قتل ایله

وشرح السنه نام کتابده مذکوردرکه برکسنه محارمنی نکاح ووطی ایلسه حقنده ائمه دن احمد واسحق رحمهما الله اول کسنه قتل اولنوب اموالی دخی اخذ ومصادره اولنور دیو حکم ایلدیلر ابن تمجید رحمه الله ﴿ ولا تنکحوا ما نکح اباؤکم ﴾ الایه نظم جلیلی تفسیرنده روایت ایلدیکه بررجل بی مذهب باباسنك زوجه سنی وطی ونکاح ایلدیکی جناب سید الابرار صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده همان اول شخص بد مذهبی قتل واعدام واموال واشیاسنی مصادره ایچون ابا برده رضی الله عنهی بعث وتسییر ایلدی ❊ شرح السرخسیده امام موثوق الخطاب یعنی محمد محامد نصاب جنابلرندن روایت اولندیکه برکسنه محصن اولان دیکر کسنه یی زنا ایدر اولدیغی حالده کوردکده درحال اکا صیحه وایقاظ ایلیه اکرچه فارغ اولور ایسه فبها ونعم واکر متیقظ اولمز ایسه حال مباشرتنده زانئ مرقومی قتل ایتمك اول کسنه یه حلال اولور اشته بوکا قیاسا عباد اللهك بغیر وجه اموالنی غصب وغارت ایدن اصحاب مکابره وقطاع طریق وادنی قیمتی اولان برشیئ ظلما اخذ وجمیع کبائری مرتکب ومعلن وظلم وتعدی عادت مستمره سی اولان عشار و باجدارلرك انضمام رأی اولو الامر ایله قتل واعداملری استحلال اولنور لکن ظاهر وراجح اولان اشبو مسائل مقرره مصلحت وقت اقتضاسنجه تعزیر وسیاسته محمولدر ❊ نهایه ومعراج الدرایه نام کتابلرده مایحدث فی الطریق بابنده ذکر و بیان اولندیکه ضرر عامی دفع ایچون ضرر خاص اختیار وتحمل اولنور مثلا مشرکین محاربه اثناسنده یدلرنده بولنان اسرای مسلمین یا اطفال مؤمنین ایله تترس یعنی انلری سپر اتخاذ ایلسه لر عامهٔ مسلمینه عائد ضررلرینی دفع ایچون اوزرلرینه رمی سهام ایتمك جائز اولور غایة الامر مستحبدرکه غزاة المسلمین بوافعاللریله یعنی رمی سهام ایله اسرای مسلمین یا اطفال مؤمنینه

قصد نکال ایتمیه لر کذلك اموال ایتامده وصینك برمقدار یله مصالحه اولمسی کبی وعلت آکله ده خوف هلاك درکار اولدقده اول عضوی قطع ایتمك کبی ❊ غایة البیان وهدایه وفتاوای خانیه نك مایحدث فی الطریق مباحثنده مذکوردرکه ضرر خاصی اختیار ایله ضرر عامی دفع واجبدر مترجم فقیر دیرکه مصالحهٔ وصی ومرض اکاله ده قطع عضو مسئله لری تقریر اولنان اصل اصیلك فروعاتندن اولمیوب بلکه بو مسئله لرك مباسی شول اصل معروف ومعتادرکه من ابتلی ببلیتین یختار اهونهما یعنی هرکسنه که ایکی بلیه یه مبتلی اولسه قنغیسی اهون ایسه انی اختیار ایتمك اوزرینه واجب الاعتقادر مثلا مال یتیم ذمتنه تعلق ایتمش اولان مدیون دین مرقومی انکار ایدوب وصی دخی اتیان بینه دن عجزنی اظهار ولدی التحلیف مدیونك یمین ایده جکی درکار و بوجهتله بالکلیه تلف مال یتیم بدیدار اولسه مال مرقومك برمقداری اوزرینه صلح نظرا للیتیم اهون الضررین اولمغله وصی ایچون ترجیحی واجب الاختیاردر کذلك حفظنا الله تعالی علت اکاله یه مبتلی اولان بیچاره نك هلاك وتلف نفسی حذاق اطبای مسلمین اخباریله تبین ایلدکده نفسنی تلفدن وقایت ایچون عضو مصابی قطع اخف بلیتین اولمغله اختیاری لابقدر

❊ بودخی بیلنمك کرکدرکه صیانة للعباد شر وفسادینی دفع ایچون داعر مفسد اولان اهل فسادی ضرب وتأدیب ونفی وتغریب وعلی روایة صحیحة اختلاط ناسدن منع ونهیله منزلنده حبس ومکث ایله تعذیب وبالایجاب انضمام امر ولی الامر ایله سیاسة قتل واعداملری مشروع ایدوکی بو فصلده شرح وبیان اولنمش ایسه ده لکن خبر مجرد ایله جائز وسزاوار اولمیوب بلکه ساعی بالفساد ایدوکی وجه شرعی اوزره ثبوته محتاج ومنوط یاخود شواهد احوالك دلالتیله مشروط ایدوکی معتبرات فقهیه ده مسطور ومبسوطدر واسلاف مشایخ عظام

الوعر بمعنی ال
والنباهی قامو

حضرا تنك قلمزن افتـــا اولدقلری قیودات صور فتوا لرندن دخی
مستبا ندر انتهی

﴿ الفصل الثانی فی احکام هذا البــاب یعنی سیاست عادلهٔ مشتمله
اولدیغی فصولدن فصــل ثانی قضـــاة ایچون احکام ســیاسیه ایله
تعـــاطی وتناولك جواز وعدم جوازینه دائرمسائل بیانـنده در ﴾

چونکه احکام سیاســیه طرق شرعیه دن اولدیغی ادله و براهین ایله
ثابت اولدیســـه اجرای احــکام شرعیه یه مأمورقضـــاة وحکام
حضورلرینه لصوص واهل فتنه وشروار باب ظلم وتعدیدن اولمق
تهمتیله رفع واحضار اولنــان مواد ده قضاة دخی احکام سیاسیه ایله
حکم وتعامل ایلمك یعنی اسبــاب قضادن معدود اولان اقرار یاخود
قیام بینه دن عاری مجرد کشف وتحری ایتمك ومدعی اولان شخص
تصدی ایلدیکی دعواسـنده مبطل ایدوکی ظاهراولدقده ا کاضرب
وتعزیرایلمك یاخودسوء احوالنه دلالت ایدن اموری تجسس وتفحص
ایتمك کبی الحاصل بومقوله احکام سیـاسیه ایله عمل ایلمك قضاة ایچون
لایق وسزاوار میــدر دیو سؤالك جواب باصوابی امام العـلامة
شمس الدین محمـــد بن قیم الجوزی الحنبلی رحمــه الله جنابلرینك
بروجه آتی بسط و بیان ایلدیکی شول اصـــل اصیل معول علیه دن
نمایاندرکه جمیع ولایاتك تعمم وتخصصی یعنی طرف سلطنت سنیه دن
تفویض ولایات اولنــان ذواتك استفاده ایلدکلری عموم وخصوص
انجق عرف معتــار فدن استنباط والفاظ واحوالدن تلقی والتقـــاط
اولنمشــدرکه شرع شریفده مبــین بونك ایچون برحــد معــین
یوقدر چونکه بعض ازمنه وامکنه ده امیرحربك ولایتنـــده مندرج
اولان تدبیر حرب ولایت قضـــاده داخـــل اولور وبعض زمانده
امر بالعکس اولورکه ولایت قضـــاده امورحربه مداخـــله وتعرض
مندرج اولماز الحـــاصل ولایاتده معتبر اولان عموم وخصوص هر بر

اقطار و بلاد ده جاری اولان عرف واصطلاحدن تلقی اولنمشـــدر
اما نصوص مذهب حنفیـــه صراحهٔ دلالت ایدرکه قضـــاة ایچون
بالایجاب احکام سیاسیه ایله تعاطی وتعامل جائزدر لکن ائمهٔ مالکیه دن
امام عراقی وشـــافعیه دن امام ماوردی رحمهمـــا الله حضراتنه
منسوب اولان ذخیرة المالکیه واحکام السلطانیه نام کتابلرده مسطور
کلاملرینك مفاد ومقتضاسی قاضی ایچون احکام سیاسیه ده مدخل
یوقدر بلکه امر سیاستده تکلم دخی قاضی یه لایق وسزاوارد کلدر دیو
ذکر اختلاف اولنوب ومذهبـلرینی تأیید ایچون نظر والی ایله نظر
قضاة میانلرینی فارقه وجوه عشره بسط وتمهید ایلمــدیلر وبر دخی
بو اختلافلرینی ایضاح واعلان ایچون مشار الیهمانك کلاملرینی ذکر
واتیان ایدوب بعده علی سبیل الاختصار نصوص حنفیه یی دخی تقریر
و بیان ایدرز وجوه عشره دن وجه اول شـــدید الشکیمهٔ اولان والی
جرایم ایچون سزاوار اولان اظهار قوت ومهـــابتکه حکام الشرع اولان
قضاة ایچون استعمالی غیر جائز وناروادر وجه ثانی والی مظالم ایچون
قدرت واختیارده وسعت یعنی اراده ایلدکلری کلامی تکلمه اقتدار
جهتیله فسحت واردرکه قضاة ایچون غیر متعذر وجه ثالث ثبوت
حقوقه مؤدی اولان امارات داله وشواهد احوال ظاهره یه والی مظالم
اعتبار برله اشیاء مستوره یی آشکار ایتمکیچون اتهـــام اولنان کسنه یی
ارهاب واخافه ایدرکه قضـــاة ایچون غــیر جائزدر وجـــه رابع
برکسنه نك ظلم وتعدیسی نمایان اولوب والی مظالم اکا مطلع وواقف
اولدقده درحال تأدیبه ابتدار ایدرکه بودخی مسلك قضانك خلافنه
ملابسدر وجـــه خامس ترد د خصومتـــده یعنی خصمینك تصدی
ایلدکلری دعوی ودفعده والی مظالمه شبهـــه عارض اولسه حقیقتنه
وقوف واطـــلاع ایچون تأخیر وتأنی ایدرکه احـــد الخصمین حکم
طلب ایلدکده قضاة تأخیرینه مقتدر دکللردر وجه سادس خصما

تزویره سلوك برله منازعه‌لری واهیه اولدقده بالارضا بینلری اصلاح اولنمق اوزره واسطهٔ امنایه رد واحاله ایلمك والی مظالم ایچون تجویز اولنمشدر حال آنکه خصمین طلبکار صلح اولمدقجه لاجل الاصلاح آخر کسنه‌یی توسیط ایلمك قضاة ایچون غیر جائزدر وجه سابع بین الخصمین امارهٔ تجاحد یعنی هر بری آخرك حقنی عن علم انکار ایلدیکی اشکار اولسه احد همانك ذمت اخرده مطلوبی قالیوب برابر اولمق وانکاردن امتناع وفراغت برله یکدیکره انقیاد ومطاوعت ایتمك اوزره التزام ایلدکلری نزاعه بینلری فسخ وتفریق اولنوب اکرچه کفیل اخذی مشروع اولان موادن ایسه کفیللری المق اوزره اذن ورخصت ویرمکه والی مظالم مقتدردرکه بو دخی مسلك قضاتك خلافنه‌در وجه ثامن والی مظالم مستور الاحوال اولان شهودك شهادتلرینی قبول ایدرکه قضاة لدی التزکیه حکمه مأمورلردر وجه تاسع والی مظالمه شبهه طاری اولسه شهادتلرنده کاذب اولمدقلرینه شهوده یمین ویررکه قضاة تحلیف شهود ایله عمل ایتمزلر وجه عاشر والی مظالمه برقضیه عرض اولندقده هنوز سبقت دعوی تحقق ایتمدین یعنی ابتدا حضور بنه شهودی جلب وقضیه‌یه متعلقه معلوماتلرندن استفسار ایدرکه قضاة مدعی اولان کسنه تصحیح دعوی برله احضارینی اراده ایتمدکجه اتیان اولنان بینه‌یی استماع وقبول ایتمزلر وبوکونه بینه ایله حکم دخی ایتمزلر مکرکه مدعی استماعنی استدعا ایتمش اوله قالدیکه نصوص مذهب حنفیه اشبو تفصیل سابقك خلافنه اولەرق قضاة ایچون دخی بالایجاب شو امور سیاسیه‌نك اکثریله عمل وتناول ایلمك جائز اولدیغنی اقتضا وافاده ایتمشدرکه فقهاء عظام علیهم رحمة الملك العلام حضراتی قاضی‌یه شایان اولان مشوار حسنه واطوار مستحسنه‌یی بیان معرضنده دیدیلرکه قاضی دائما مجاهده برله نفسنی اخذ وحفظ وحراست ایدوب اکتساب

خبره

سعی وغیرت ایدر وبالایجاب ترغیب وترهیب ایله احوال ناسی اصلاح ایدر وحق وصواب اولان برشیئی کتم واخفا ایتیوب عباد اللهه بیان واعلان ایدر الحاصل من غیر غضب رفق وملایمتله کافهٔ ناسه معامله ایدر حتی محیط نام کتابده مذکوردرکه مجلس مرافعه‌ده احد الخصمین قاضی‌یه سلام ویرسه حرمت مجلسی ابقا ایچون بر روایتده قاضی ایچون رد سلام ایتمامك جائز وواسع کوریلور اشته بوقول منقول قاضی ایچون اظهار قوت واستحصال مهابت خصوصنده برنص صریح مقبولدر اما قرائن احوال ایله حکم قاضی یعنی ذکر وبیانی موجب تطویل اولور وجوه کثیره‌ده شواهد احوال ظاهره وامارات دالهٔ باهره بلکه بالضرورة فراستله قاضی عمل ایتمك جائز وسزاوار ایدوکی تعامل ائمهٔ متقدمین ایله ثابتدرکه معین الحکام نام کتابك اللی برنجی بابنده بشقه‌جه بسط وبیان اولنمشدر وظلمی ظاهر اولان کسنه‌یی تأدیب ایله مقابله دخی مقتضای مذهب حنفیه‌در ❊ مترجم فقیردیرکه برشخص برکسنه‌یه جبرا مالنی اخذ ایله ظلم ایتمش اولسه اول ظالمك بغیر حق غصب ایلدیکی شیئك عینی یاخود مثلنی استرداد ایله انتقامی واجبدر بوندن زیاده ایله تعرض حلال دکلدر حتی بعض معتبراتده نظر رسیده اولمشدرکه ظالمه ظلم اولنمز انجق (ان السفیه اذا لم ینه مأمور) یعنی سفهای سفله مألوف اولدقلری سفاهتدن منع اولنمدقجه همان سفاهتله مأمور یندن عد اولنورلر مثلی اوزره مثلیله انلره انتقام ایتمك ماهو المذهبدر انتهی حتی بعض فقهادیدیکه مدعی اولان کسنه دعواسنده مبطل ایدوکی قاضی عندنده آشکار اولسه تعزیرك ادنی مرتبه‌سی اولان برکون حبسله اول کسنه‌یی تأدیب ایدرکه شدید الخصومة اولان ارباب تزویره عبرت اولوب انزجارلرینه باعث اوله ومحیط نام کتابده مذکوردرکه تجارته مأذون اولان صبی حقوق عباده مماطله یعنی ویره‌سی اشترا ایلدیکی

امتعه ده وعده‌ٔ دینی کچکدرمك ایچون قاضی علی وجه التأدیب
صبی مزبوری حبس ایدر زیرا صبی هرنقدر زواجر وعقوبات ایله
مؤاخذه اولنمز ایسه ده افعال ذمیمه سندن منزجر اولمق ایچون
تأدیب وتعزیر اولنور کذلك مجلس قضاده خصمین بری بریله مشاتمه یه
مباشرت واحدهما آخره اذا برله مغایر طور ادب معامله یه مبادرت
ایلسه‌لر حرمت مجلسی ابقا ایچون قاضی آنلره حبسله مقابله ایدر
کذلك قاضی برمسئله ده اشکال ایلسه حکمه اقدامی بالاتفاق حلال
اولمیوب استقصا وتحری یاخود اهل علم ایله استشاره ایچون قاضی
تأنی وتوقف ایلمك بودخی مقتضای مذهب ایدوکی معین الحکامك
فصل رابعنده مسطوردر کذلك خصما میاننده جداول قیل وقال
ممتد وتهییج خصومت مشتد اولوب وآدیٔ اصلاحه تخطی منسد
اولدقده استحسان کردهٔ بعض ائمه اوزره ایادی خصماده بولنان اوراق
وسجلاتی تحریق موافقا ایلمك تقارب امر صلاحلرینه مدار اوله جغی
قاضی امید وار اولدقده اوراق مزبوره یی احراق بالنار ایله مجددا
عقد خصومت اوزره امر واجبار قاضیچون سزاوار ایدوکی دخی
محل مرقومده مذکوردر کذلك میان خصماده وقوعیافته اولان
منازعه یه صلحله فیصل ویرلمك اوزره واسطهٔ امنایه رد وارجاع دخی
مقتضای مذهب حنفیه در چونکه معین الحکامده مسطوردرکه
خصما اهل فضل یعنی اصحاب مزیت یاخود بینلرنده برنوع قرابت
اولوب تنفیذ حکم ایله مادهٔ نزاع بیویوب داهیه ودشوار اولمسندن
قاضی خوف وتحاشی ایدرسه امضاء حکمه رخصت کوسترمیوب همان
بینلرنده تردد وتحیرینی ایما ابرله فقط صلح اولمق اوزره امر وتنبیه ایله
اکتفا ایدر حتی علماء صدر اولدن بعض قضاة عدل همجواری اولان
ایکی صالح کسنه لری حضورینه جلب ودعوت ایدوب دیدیکه
رازیکزی نفسکز اوزرینه کتم واخفا ایدیکزبنی دخی ضمیریکزه

مطلع ایتمکز دیو پند ونصیحتیه استعجال برله میانلرنده اشتعال
یافته اولان نائرهٔ خصومتی اطفایه بذل همت ایلدیکی منقولدر اشته
لاجل الاستشهاد ذکر اولنان شومسائلك هربرنده اصلاح ذات البین
ایچون مدبران عاقبت اندیش اولان ذواتی توسیط ایلمك لازم ایدوکی
نمایاندر وحضرت فاروق رضی الله عنه ولاة کراملرینه (ردّدوا
القضاء بین ذوی الارحام حتی یصطلحوا) یعنی میان ذوی الارحامده
وقوعیافته اولان قیل وقالی کندیلری ترك ایله توافق ایدنجیه دك
بینلرنده حکم وقضایی تأخیر ایدیکز دیو امر واعلام بیوردی زیرا
حکامك فصل وحسمی خصما میاننده حقد وکین ایراث ایدر واقعات
حسامیه نام کتابده دخی مذکوردرکه اخوان یاخود بنوا اعمام اظهار
خصومته ابتدار ایدرلرسه بینلرنده اولان خلاف مبدل ائتلاف
اولنجیه دك قاضی امضاء حکمه تعجیل واقدام ایتمیوب اقل مایمکن
مدافعه‌لری خصوصنه تقید واهتمام ایتمك لایق وسزاوار اولور
چونکه حکم وقضا هرنقدر بحق صادر ایسه ده ینه صدهزار
سبب تهییج عداوت ایدوکی بدیداردر قالدیکه قضاة شهادت
مستورینی قبول واستماعلری یعنی قاضی عندنده عدالتله معروف کسنه
اولمیوب بلکه تعدیل وتعریف ایدر کسنه دخی بینلرنده نایاب برطائفه یه
ظفریاب اولوب بری برلری اوزرینه شهادت ایتدکلرنده بومثللو
مواضع ضرورتده اموالی تهدیردن حمایت وحقوقی تضییعدن
صیانت ضمننده بومقوله مستور الاحوال اولان کسانك شهادتلرینی
قبول قضاة ایچون دخی تجویز اولنده یعنی معین الحکامك یکرمی
ایکنجی بابکه فی القضا بشهادة غیر العدول للضرورة مباحثنده
مسطوردر کذلك قاضی به شهوددن شك وشبهه عارض اولدقده
تحلیفه قادر اولورکه مقدما تختگاه ملوك اندلس اولان قرطبه نام
شهر عظیمده قاضی القضاة اولان ابن شبرمه رحمه الله تعالی عصرنده

وقوعیافته اولان بر ترکه ده اثبات دیون ایچون اقامت اولنان شهودی تحلیف ایلدی و بعض علماء ثقاتدن روایت اولندیکه فساد زمانه نظرا استحلاف شهودی رأی ایدرم دیرایدی حتی تتارخانیه ده مضمرات وتهذیب نام کتابلردن منقولدرکه زمانمزده فسق وفسادك غلبه واشتهاری سببیله تزکیهٔ شهود متعذر اولدیغنه بناء ائمهٔ مجتهدیندن ابن ابی لیلی اختیاری اوزره قضاة عساکر حضراتی تحلیف شهودی ترجیح ایلدیلر لکن خزانة الفتاوانك کتاب الدعواسنده تحلیف شهود عند الشافعیه جائز ایسه ده ائمهٔ حنفیه عندلرنده غیرجائزدردیو ذکر اختلاف اولندی مجمع الفتاوانك مبحث قضاسنده بعض علمادن نقل اولنمشدرکه عند اداء الشهادة تلفظی شرط اولان اشهد لفظیله حلف شهود حصول پذیر اولمغله بتکرار تحلیف اولنمزلر دیو قطع مقال ایدوب لکن بعض آخر دخی مسئله ده تردید ایدوب اکر شاهد تلفظ ایلدیکی لفظ اشهد ایله انعقاد یمینه عارف شاهد عربی ایسه تحلیفه عدم احتیاج پدیدار واکر معانیٔ عربیه یه غیر واقف شاهد عربی دکل ایسه تحلیفه ابتدار اولنور دیرایدی ❊ مترجم فقیر دیرکه خلاصه و بزازیه وسائر کتب معتبراتده مسطور اولان لایمین علی الشاهد مسئله سی وفقنجه شهوده شهادتلرنده کاذب اولدقلرینه تکلیف یمین ایلمك قضاة ایچون غیر جائز ونامناسب ایدوکی عصرنده شیخ الاسلام ومفتی الانام مولانا عبد الله افندی حضرتلرینه منسوب اولان بهجة الفتاوانك کتاب الشهاده سنده مسطور اولدیغی اوزره شاهد شهادتنده کاذب اولدیغنه قاضی یمین تکلیف ایدوب شاهد دخی یمیندن نکول ایلسه شهادتنه خلل کلمز دیو قلمزن افتا اولدقلری مسئله دن نمایاندر چونکه تکلیف یمین برفائده بی مفید دکلدرکه بالفرض عرض یمین اولنان شاهد نکول ایتدکده قاضی مجرد نکولیله شهادتنی رد وعدم قبوله غیرمقتدردر بنابرین شیخ الاسلام مولانا

مرحوم علی افندی جنابلری سالف الذکر تهذیب نام کتابدن منقول قول ضعیفه اعتنا وفی زماننا فقدان شهود عدوله ابتنا ایله قاضی شهوده بروجه مشروح یمین ویرمکه قادر اولوردیو وضع یراعهٔ امضا بیوردقلری فتوا بحکم البشریة سهو وغفلته محمول والان بین الحکام غیرمعمولدر زیرا شهودی تحلیف قول ضعیف اولدیغندن بشقه برامر منسوخ باطل اولوب بومقوله امر منسوخی استعمال حرام ایله اشتغال ایدوکنی مشاهیر فضلادن امام کردری رحمه الله حضرتلری مناقبنده بسط وتحقیق ایتمشدر بوتقدیرجه قاضی یه لایق وسزاوار اولدرکه شهود هرنقدر بین الناس صلاح ایله معروف وعدالتله موصوف ایسهلرده تزکیه ایله مأمور اولدقلرینه بناء خصوص مزبورده احوالندن همان ناسه سؤال ایله تعدیل وتزکیه ایدهلر اکرچه شاهد مجهول الاحوال بررجل مبهم یاخود کذب وخلاف ایله متهم اولوب شبهه ایراث ایدرسه فقط شهادت ایلدیکی ماده ده صدق وعدالتی تبین ایدنجیهدك خفی وجلی تزکیه سی خصوصنه بذل همت ایدوب عدالتی پدیدار اولدقده معین الحکامده مذکوره اولان ویحکم بشهادة الامثل فالامثل من الفساق وهو الصواب مسئله سی مفادنجه امضای حکمه ابتدار ایدهلر زیرا معتبرات کتب فقهیه ده مسطور اولدیغی اوزره کافهٔ شرایط عدالتی جامع شاهد عدل حقا که زمانمزده ثالث عنقا وکیمیاء غیرمعروف درانتهی کذلك قاضی یه شك وشبهه ایراث ایدن مواطن ومحالده استکشاف حال ایچون قبل الترافع شهودی حضور شرعه جلب واستحضار بر له شهادت ایدهجکلری خصوصدن استنطاق واستخبار ایلمك وموضع ارتیابده شهود نسادن ماعدا شهودی بربرندن تفریق ایتمك دخی عند الحنفیه قاضی ایچون جائز وسزاوار ایدوکی معین الحکامده مذکوردر

الفصل الثالث فی الفرق بین نظر القاضی ونظر والی الجرایم یعنی

سياست عادله‌يي ايضاحه دائر فصولدن فصل ثالث احكام شرعيه ايله
الزام خصمه مأمور قضاة فضيلت رهين ايله تنفيذ احكام سياسيه برله
زجر اصحاب جرايمه مأمور بيوريلان ولاة مهابت قرين حضراتنك
ميان مأموريتلرين مفصلا فرق وتمييزه متدائر مباحث بياننده در
مالكيه دن امام قرافی وشافعيه دن امام ماوردی رحمهما الله جنابلرينه
شرف انتساب ايله شهرت يافتهٔ امتياز اولان ذخيرة المالكيه واحكام
السلطانيه نام كتابلرده ذكر وايراد ايلديلركه سياسته مأمور اولان
ولاة جرايم كندولرينه تناول واستعمالی مخصوصه اولان وجوه تسعهٔ
آتيه ايله احكام شرعيه‌يه مأمور اولان قضاة فضائل اتسامدن
ممتاز اولورلر پس وجوه تسعه دن (اولكيسی والی جرايم قذف اسناد
اولنان كمسنه حقنده شايان اعتبار اولان دعوی هنوز تحقق ايتمدين ظهير
امارتی اولان ذواتدن قذفی استماع وقبول يعنی تهمت قذفله اتهام
اولنان شخص ارباب قذفدن اولوب اولمديغنی تحقيقده همان اعوان
امارتی استنطاق برله قوللرينه اعتماد ايدر اگرچه اعوان امارت
اول شخص متهمی عزو اولنان قذفدن تنزيه واستبعاد ايدرلر سه
والی جرايم تخليهٔ سبيلنه ابتدار ايدر واگرچه سنك انداز قذف اولمق
اوزره اتهام ايدرلر سه والی دخی لاجل الاستطلاع مدت مديده محبوس
وانواع الام واكدار ايله مأنوس ايدركه مسلك قضاة بونك خلافنه
ملابسدر ❊ مترجم فقير ديركه ازجمله تصوير اولنان مسئلهٔ سالفه ده
دعوای قذفه تصدی ايدن كمسنه بریٔ الساحه اولوب دعوای قذفی
منهج مستقيم شرع قويم اوزره اثبات ايتمدكجه قاضی مجرد تهمت
قذفله تقديم واتهام اولنان شخصی تفتيش وتفحصه اهتمام ايتمزانتهی
(ايكنجی وجه والی جرايم قرائن احواله دقت وعزو واسناد اولنان
تهمتك قوت وضعفنه داله اولان اوصاف متهمه رعايت ايدر مثلا
زنا ايله متهم اولان يادكار ابتلای زن مكاره ايله شهرتشعار ايسه

عزو اولنان تهمت زنا اكتساب قوت ايدر كذلك سرقه ايله متهم اولان
كمسنه ده مع قوة البدن قطع يد مثللو آثار ضرب موجود ياخود سيماء
اصوصله معلم اولان زمرهٔ اشراردن معدود ايسه اسناد اولنان
سرقت كسب قوت ايتمكله والی جرايم اولان امير صاحب تدبير دخی
تشديد عقوبته اعتنا ايدر واگر اول كمسنه تلوث زنا ايله مشهور
واعضاسنده امارات مذكوره مشهوده ومنظوره دكل ايسه والی همان
ادنا مرتبهٔ سياست اولان مجرد تهديد ايله اكتفا ايدركه قضاة
ايچون بومقوله قرائن وامارات ايله حكم ايلمك غير جائزدر (اوچنجی
وجه والی جرايم اخذ وگرفت اولنان متهمه عزو واسناد اولنان
تهمتی تحقيق ايلمك واستكشاف حال ايله قطع شبهه ايتمك ايچون
احتياطا بحسب الرأی برای مقداری حبسی خصوصنه استعجال ايدركه
قضاة بلا ايجاب شرعی حبسه القا ايله اشتغال ايتمزلر (دردنجی وجه
والی جرايم قوت تهمته نظرا شخص متهمی مادهٔ تهمتده راست گو
اولمق ايچون مرتبهٔ حدوده غير واصل ضرب تعزير ايله ايجاع ايدر
قالديكه متهم اولان شخص اثنای ضربده اقرار ايدرسه نظر اولنور
اگر اقرار ايلمك بلكه حالنی طوغری سويلمك ايچون ضرب تازيانهٔ
انكاله ابتلاسی هنگامنده اقرار ايلديسه اقراری شايان اعتبار
اولمامغله والی تازيانه تعذيبدن كف يد ايدوب بتكرار اقرارينی استدعا ايدر
اگر اعادهٔ اقرار ايدرسه فبها واگرچه اقرار اوله مخالف كلامه ابتدار
ايدرسه والی جرايم اقرار ثانيله متهمی مؤاخذه ايدر ومع الكراهة
اقرار اول ايله معامله سی دخی تجويز اولنمشدركه بودخی قضاة ايچون
غير لايقدر (بشنجی وجه حدود شرعيه ايله منزجر اولميوب بلكه
جرم وجنايت كندوسندن تكرر ايتمش اولان داعی مفسدلرك فتنه
وفسادينی عباد الله اوزرلرندن دفع ايچون بيت المالدن انفاق واكسا برله
فوت اولنجيه دك حبس زندان ايله مأنوس ايتمك والی جرايم ايچون

تجویز اولنمش ایسه ده قضاة ایچون غیر جائز در (التنجی وجه والی جرایم احوال متهمی کرکی کبی بیلمك ایچون متهمی تحلیف ایلمك بلکه زیاده کشف واطلاع ایچون ایمان بیعة السلطان کبی طلاق وعتاق ونذر صدقات مثللو ایمان غلاظ تکلیف ایدر که قاضی بغیر حق بر کسنه یی استحلاف ایلمز ولدی الایجاب انجق یمین بالله ایله اکتفا ایدر (یدنجی وجه والی جرایم کنهکار اولان کسنه یی بطریق التذلیل مؤاخذه برله توبه سنی طلبکار اولور یعنی ارتکاب ایلدیکی کناهدن بالطوع تبری ذمت واظهار ندامت ایدنجیه دك مجرمه ایصال مضرت ایده جکنی اشعار وموجب قتل اولمیان مواد ده مجرد ترهیب ایچون وعید قتل ایله اخافه وانذار و بالاقتضا قتلدن ماعدا تأدیبات سائره ایله وعیدینی اجرا وایقاعه ابتدار والی ایچون جائز وار اولور که قضاة بومقوله اجباره عدیم الاقتدار در (سکزنجی وجه قضاة ایچون شهادتلرینی قبول جائز اولمیان سبکمغزان یعنی قلیل التمیز اولان مبتذل بعض کسانك عددی تکثر ایلدکده والی جرایم شهادتلرینی استماع وقبول ایلمك تجویز اولنمشدر (طقوزنجی وجه ایکی کسنه میاننده وقوعیافته اولان مجادله ومضاربه هر نقدر غرامت مالیه وحدود شرعیه یی موجب دکل ایسه ده مجرد سوء معامله لرینه تأدیبات لایقه ایله مقابله ایتمك ایچون بحکم الولایة والی جرایمك صرف افکارینی متوجه در اکرچه اول کسنه لرده اثر ضرب نابود ایسه همان مسابقت ایده نك دعواسنی والی مظالم تقدیم ایدر واکر احدهما اثر ضرب ایله متأثر ایسه بعض علما عندنده انك دعواسنی استماع تقدیم اولنور لکن اکثر علماء فحول مطلقا تقدم ایده نك کلامی تقدیم اولنور دیدیلر انجق بر فحوای البادی اظلم غوغا ومواثبه یه ابتدا ایدن شخص دنی بادی اولدیغیچون جرم وعصیانی استعظام وتأدیبی استحکام اولنور قالدیکه جرم وجنایت وشواهد احوالدن معدود

سیماء وهیئت جهتیله اختلافلرینه نظرا ترتیب اولنه جق تأدیباتلری دخی بحسب الانواع والمقادیر مختلفه در و والی جرایم ایچون سفهای سفله یی جرایم مألوفه وافعال شنیعه لریله بین الناس تشهیر ایله تذلیل وبو جهتله منع وزجرده مصلحت رأی ایدرسه اولوجهله تنکیلی دخی قرین جواز وروادر الحاصل طائفهٔ قضاة الزام احکام شرعیه ایله سرافراز وزمرهٔ ولاة اجرای امور سیاسیه ایله کسب امتیاز ایتمش اولدقلرینه بناء قبل الثبوت یعنی مجرد جرایم ایله اتهام وقوعنده امراء ایچون تعامل ایلمك رخصت یافتهٔ جواز اولان شو وجوه تسعهٔ سالفه ایله میان طائفتین ده فرق وتمیز صورتنمای ظهور اولمشدر لکن جرایم وجنایات اقرار متهم یا بینهٔ عادله ایله برنهج شرعی بعد الثبوت قضاة و ولاة اقامت حدود ده بالاتفاق متساویة الاقدامدر یعنی اجراسی خصوصنده هر بری اخره معادل ایدوکی متفق علیه جمهوردر دیو بو وجهله امامین مشار الیهمانك کلاملری رسیدهٔ ختام اولمشدر قالدیکه فقهای حنفیه دن شیخ علاء الدین الطرابلسی المرحوم معین الحکامده مابه الفرق عد اولنان وجوه سالفهٔ البیانك اکثریسیله قضاة دخی تعامل ایتمك جائز ایدوکنی تحقیق وتدقیق ونصوص اهل مذهب ایله توثیق ایدوب دیدیکه ازجمله والی جرایم اعوان امارتندن تفتیش تهمته مأمور کسنه نك کلامنی قبول ایتدیکی کبی قاضی دخی اعتماده شایان بی غرض کسنه یی کاشف اتخاذ یعنی صوابدید عقلا اوزره شرایط حزم واحتیاطه رعایت ایچون موثوق کسنه یی برمقدار معاش تعیین ایله بالارضا نامزد خدمت تجسس شهود ایدوب اخبار ایلدیکی کلامی استماع وقبول ایلمك استحسان کردهٔ ائمهٔ حنفیه درکه بعض علماء حنفیه دیدیکه قاضی ایچون لایق وسزاوار اولدر که امانتله معروف واستقامت وعدالتله موصوف متدین کسنه لری سرایر امورینه مطلع وواقف قلوب انلر ایله استشاره برله

مبتلا اولدیغی مسلك قضاده رأیلریله استعانه الحاصل آثار ارشادلرینه
اقتفا ایله قضیهٔ مشکله نك کنهنه اطلاع و وقوف حقیقتنه
اکتساب قدرت واقتوا ایده حتی قاضی عندنده رشد وسدادی ظاهر
وعدل واستقامتی باهر اولان برکسنه نك قولنه اعتماد ایله یاخود اجمال
احواللرینی سرا تجسس برله شهودی جرح ایلمك قاضیچون عندالائمه
تجویز اولنمشدر اشته بو وجهله قاضینك خبر واحد عدلی قبول
واستماعی والینك اعوان امارت حقنده درکار اولان اعتمادینه معادلدر
هکذا والی جرایمك شواهد احواله رعایتی مثللو قاضی ایچون دخی
دعوای قتلده امارانه مراعات ایتمك جائز واردر که بو مسئله یی بن باب
الحکم بالقرائن یعنی قرائن احوال ایله قاضینك احکامی مبحثنده ذکر
وبیان ایلدم کذلك قاضی حقیقت تهمتی کرکی کبی بیلمك یاقطع شبهه
ایتمك ایچون احتیاطا حبس متهمی استعجال خصوصنده بعض
فقهادیدیکه ولی قتیل اولمق اوزره برکسنه دیکر کسنه یی اسناد تهمت
قتل ایله حضور قاضی یه احضار ایلسه اول کسنه اولا بر وجه استدعا
ولی الدم اولدیغی اثباته محتاج اولور اکر اثبات ایدرسه بعده قاضی دخی
ادعا ایلدیکی مادهٔ قتلده بینه سندن سؤال ایدر اکرچه مدعی اثبات
مدعا خصوصنده برایکی کون استمهال ایدرسه قاضی دخی مساعده
برله مدعی علیهی حبس ایله اشتغال ایدرکه جناب رسالتپناه علیه
اکمل صلاة الاله حضرتلری تهمت قتلله متهم اولان کسنه یی برکون
برکیجه حبس بیوردقلری روایت اولنمشدر واکر مدعی اتیان بینه دن
اظهار عجز ایدرسه مدعی علیهه نظر اولنور اکر فی الحقیقة بین الناس
ازهاق خون ناحق ایله معروف ومتهم ایسه بحسب الرأی مدت مدیده
مکث زندان ایله تعذیبنه اهتمام واکر احوالی مبهم بر رجل غیر معلم ایسه
فقط ایکی اوچ کون احتیاطا حبسی التزام اولنور قالدیکه بو مدت
احتیاطده طالب قصاص اولان ولی الدم بر سبب قوی یه دخی تشبث

ایدرسه بو حکم احتیاط ساقط اولوب بتکرار قاضینك رأی واجتهادی
مقدارنجه حبسی خصوصنده امتداد واجب اولور کذلك والی جرایم
ایچون رخصت یافتهٔ جواز اولان قوت تهمته نظرا شخص متهمی
ضرب تعزیر ایله تأدیب قاضی ایچون دخی جائز وارایدوکی فصل آتی
الذکرده مفصلا بیان اولنور انجق قاضی لاجل التأدیب رأیکه
مفوض اولان ضرب تعزیری اوصاف شرع شریفده مبین اولان
ضرب حدود دن اخراج برله عقوبات شرعیه یه مغایر تعذیب
وعقاب ایله متهمی ازعاج ایتمزکه اواخر فصل اولده ضرب تعزیره
متدائر بعض نوادرك ذکری مرور ایلمشدر کذلك جرایم وجنایات
کندوسندن کرارا سبقت ایتمش وزواجر وحدود ایله مألوف اولدیغی
خباثتدن تفریغ ذمته همت ایتمامش اولان شخص فاسد حقنده والی
جرایم ایچون تجویز اولنان استدامهٔ حبس ایله معامله قاضی ایچون
دخی جائزدرکه فتاوای خلاصه صاحبی رحمه الله کتاب القضاسنده
باب من یحبس مباحثنده دیدیکه داعر ومفسد اولان کسنه لرك توبه
وصلاحلری ظاهر اولنجه دك حبسلری خصوصنه اهتمام اولنور
وهم استحصال منافع عباد واکتساب آسایش بلاد قضیه سی دخی
انجق داعر ومفسد اولان اهل فتنه واشرار اوزرلرینه اظهار خشونت
وتشدید ومنع وزجر مثللو احکام ایله حکامك مؤاخذه وتهدیدلرینه
مقصور ایدوکی غیر مستور در چونکه دینلمشدرکه شول کسنه که
بذل مقدور ایله ناسی اشتغال حرامدن منع وتحویل ایتمیه اول کسنه
خیر وصلاح اوزره ناسی سوق وتحمیله مقتدر اولمدی کذلك احوال
متهمه استطلاع واختبار ایچون والی جرایمه جائز وار اولدیغی اوزره
شخص متهمی تحلیف ویا طلاق وعتاق ایله استحلافی تکلیف قاضی
ایچون دخی سزاوار ایدوکی مذهب حنفیه ده شهرتشعاردرکه
قنیة الفتاوانك کتاب الوقفنده محیطدن منقولدرکه وصی اولان کسنه

لدی المحاسبه اموال یتیمك شو مقـدارینی نفقهٔ یتیمه کـذلك متولی
وقف دخی محصولات ارضك شو مقـداربنی تعمیرات ضیعه یه یعنی
چفتلکه صرف وانفاق ایلدك وماعداسی ید یمزده باقیدر دیو اخبار
ایلسه‌لر نظر اولنور اکرچـه وصی کرك متولی امانت ایله معروف
ودیانت ایله موصوف ایسه‌لر قاضی دخی ظاهر حال مکذب اولمدیغی
مقدار مصارفـده مجرد قوللرینه اعتنا ودفتراجـاللرینی قبول ایله
اکتفا ایدر واکر خیانت ایله متهم ایسـه‌لر کرکدر که قاضی همان دفتر
اجماللرینی قبول ایتمیوب اخافه وتهدید برله آنلری ایکی اوچ کون بدون
الحبس مجلس شرعـه احضار وشیئا فشیئا دفتر مصارفـلرینی بیان
وتفسیره اجبار ایده اکر بروجه تفصیل ذکر وبیان ایدرلر ایسه فبها
ونعم واکر بیـانه عدیم الاقتدار ایدوکلری تبین ایدرسه قدر معروف
صرفنده کاذب اولمدقلرینه استحلاف ایده انتهی اشته بو قول منقول
مطلقـا متهمی تحلیف ومع زیادة التهـدید والتخویف قاضی ایچون
دخی جائز ومعقول ایدوکنه دائر سیاست حسـنه دن معدود بر نص
مقبولدر ☼ قالدیکه قاضی طلاق وعتاق ایله تحلیف یعنی ایمان مغلظه
تکلیف ایلمك خلاصة الفتـاواده مسطور اولدیغی اوزره اکثر کبار
مشایخمز عدم جوازینی ثبت وتحریر ایلمشلردر لکن ضرورت اقتضا
ایدرسه رأی قاضی یه مفوض اولمق اوزره بعض علما قلمزن افتا اولدیغی
دخی فتاوای صغراده مذکوردر کذلك والی جرایم ایچون جائز اولان
وجه ثامن ووجه تاسع که قلیل الرأی اولوب اعتمـاده شایان اولمیان
سبکمغزان بی ادراکك شهادتلرینی استماع وقبول ایتمك وعنـد الناس
صورتنمای ظهور اولان مواثبات ومجادلاته صرف افکار ایله کنه
وحقیقتنه کسب اطـلاع ووصول قاضی ایچون دخی جائز ومعقول
ایدوکی مدلول نصوص حنفیه اولمق اوزره معین الحکامده مذکوردر
☼ مترجم فقیردیرکه یمین بغیر الله تعـالی فی الحقیقة حرام اولدیغندن

نیجه کبار علما عندنده طلاق وعتاق ایله تکلیف یمین مطلقا غیر جائز
ونارو ایدوکی وبعض فحول لـدی الایجـاب صحت وجواز ایله قلمزن
افتا اولدقلری کتب فروعیه‌ده ثبت وتحریر اولنمشـدر بنابرین ابنای
زمان یمین بالله المستعانده اظهار تهاون وعدم مبالات برله یمین باللهه
اجتسار وبو جهـتله اضرار عباده ابتدار ایلدکلری بدیدار اولمغـین
احد الخصمین طلاق ویا عتاق ایله یمین ویرمك اوزره قاضی یه الحاح
وابرام ایدرسه بالضرورة قاضی دخی حقوقی تضییعدن وقایه ضمننده
بعض علمـاء فحول قولنی ترجیح والتزام برله یعنی طـلاق وعتاق ایله
تحلیفی رأی واستصوابه اقدام اولنمق اوزره افتا اولنور دیو شرنبلالی
المرحوم نقل وبیان ایلمشدر قالدیکه طلاق ایله استحلاف اولنان کمسنه
نکول ایلدکده نکولیله اوزرینه قاضینك حکمی نافذ اولوب اولمادیغی
دخی مختلف فیه درکه اکثر علمای اعلام عدم نفاذ ایله وبعض علمـا
بر مشروح بالا فائدهٔ مطلوبه فوت اولمـامق ایچون نفـاذیله افتـا
ایلمشلردر لکن راجح اولان اکثر علمای کرام حضراتنك قوللریدر
چونکه بو وجهله اولان یمیندن نکول اقرار اولمامغله حکم قاضی دخی
نافذ دکلدر بو تقدیرجه فائدهٔ مطلوبه شو وجهـله مأمول اولور که
وجه مزبور اوزره تکلیف یمین اولنـان کمسنه مکرکه انکار ایلدیکی
مدعابی اقرار ایله فائدهٔ مطلوبه استحصال اولنه دیو مولانا علاء الدین
در المنتقی ده باقانی المرحومدن بطریق البحث ایراد ایلمشـدر قالدیکه
والی جرایم ایچون اعمـال وتناولی رخصت یافتـهٔ جواز اولان وجوه
سالفة البیاندن وجه سـابع که کنهکار اولان شخص بدنهادی توبه
واستغفار ایتمك اوزره مؤاخذه یعنی ارتکاب ایلدیکی جرم وعصیاندن
بالطوع تبریٔ ذمت واظهار ندامت ایتمك اوزره مجرد وعید قتل ایله
ترهیب وتهدید وبالایجـاب بدون القتـل اجرای عقوبات ایله تأدیب

وتشديد ايلمك قاضى ايچون دخى سزاوار ايدوكنه دائر مسائله لدى
التحرى هنوز ظفرياب اولنمديغى علاء الدين معين الحكامده بروجه
اعتراف ذكر ايلمشدر انتهى ۞ الفصل الرابع فى الدعاوى بالتهم يعنى
سياست عادله مشتمله اولديغى فصولدن فصل رابع انواع خبائث
واصناف ظلم وذعارته متعلقه دعاوى بيانده در

معلوم اوله كه اسناد تهمت اولنان اشخاص معلوم الاحوال اولوب
اولمامق اعتباريله اوچ قسمه منقسمه در (قسم اول) اوزرينه تهمت
ادعا اولنان كمسنه برئ الساحه برذات اولوب يعنى عزو اولنان تهمت
اربابندن اولميه شه كيم صلاحله شهرتشعار بررجل صلاحتمدار اولسه
اشبو نوع ذواته مجرد اتهامه بناء عقاب ايلمك بالاتفاق لايق وسزاوار
دكلدر بلكه بومقوله اتهامدن متبرى وسيماى اهل خير اوزره جارى
اولان صلحا وابرارك ناموس حرمت مأنوسلرينه نامزا سوزلر ايله
زبان دراز اولان اشرار مؤاخذه اولنورلر يعنى اصحاب عفتى رنجيدهٔ
خاطر اولمقدن صيانت ولحوق عار ونقيصه دن حمايت لازمهٔ حميت
اولمغله ذيل عصمتى اسناد اولنان لوث تهمتله آلوده اولميان ذات
عاليقدره محض افترا اولمق اوزره عزو واسناده متجاسر اولان سفهاى
بى ادب عقاب وتأديبه مستحق اولورلر اشبو ذكر ايتديكم نكته يى
شرح التجريدده امام اعظم رضى الله عنه جنابلرندن روايت قلنان
مسئله دخى تأييد ايدركه بركمسنه ديكر كمسنه يه اى فاسق وفاجر
وسارق ديوندا وخطاب ايلسه نظر اولنور اكر اول كمسنه عزو واسناد
اولنان تهمتدن تفر يغ ذمته همت برله دركاه كبريا پناهه عرض
عبوديت ايتمش بر رجل صالح ايسه قاذفه تعزير لازم واكر فى الحقيقه
اول كمسنه سرقه ايله معروف وفسق وفجور ايله موصوف بر رجل
طالح ايسه تعزير قاذف غير متلازمدر (قسم ثانى) سرقه وقطع
طريق وبغير حق قتل نفس وتلوث زنا مثللو فجور وجنايات اسناديله

اوزرلرينه ادعا اولنان متهملردركه بو نوع خباثتكاران اخذ وكرفت
اولندقده اسناد اولنان تهمتلرى وخباثتله شهرتلرى مقدارنجه
مؤاخذه لرينه اهتمام وظاهره اخراج ايچون تحرى واستقصاى
احواللرينه اقدام اولنمق لازمدر واكثريا بومقوله ايجاد فتنه وفساد ايدن
بدنهادلرين حقيقت احواللرينه وقوف واستطلاع بحسب الشهرة
مكث زندان وضرب سياطله ايجاع ياخود بدون الضرب فقط
حبسلرينه موقوفدركه فتاواى خانيه نك مبحث حدودنده مذكوردركه
اول كمسنه كه قتل نفس وسرقهٔ اموال وضرب ناس ايله اتهام اولنه
توبه وصلاحى ظاهر اولنجيه دك مدت مديده زندانده مكث اولنور
ومحمد بن قيم الجوزى عليه رحمة البارى ديديكه ائمهٔ مجتهديندن بركمسنه
بلمم كه فسق وفجور ايله معلم وشر وفساد ايله متهم اولان كمسنه حقنده
بلاحبس تحليف يعنى حبس ايله احوال واطوارى تفحص وتحرى
اولنمدين همان تحليف ايله اكتفا برله اطلاق وارسالنه اذن ورخصت
اعطا اولنوردر ايدى چونكه بومقوله شخص معهود ومتهمه يالكزجه
تحليف ايله قناعت ايلمك واطلاق وانصرافنه اذن واجازت وبرمك
ائمهٔ اربعه وامثالى سائر مجتهديندن اعتنايه شايان برذات عاليجنابه شرف
اسناد ايله شهرتيافتهٔ امتياز اولمش برمذهب معتاد كلدر حال انكه بالفرض
شنايع ايله اشتهارلرينه واقف وحقيقت احواللرينه عارف اولديغمز
اشخاص معهوده يى همان بالاستحلاف تخليهٔ سبيللرينه ابتدار ايدوب
بعده بزانجق شاهدى عدل ايله مؤاخذه ايدرزديو بيان اعذار ايلمك
دخى بو وجهله مؤاخذه لرنده قصور وعدم اهتمامز سياست شرعيه يه
مخالفدر زيرا اول كمسنه كه متهم معروف حقنده حكم شرعى
انجق اول شخصى تحليف واطلاقدر ظن ايده فى الحقيقه اول كمسنه
زياده غلط ايلمشدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن
مروى اولان نصوص قاطعه يه واجماع امت ايله ثابت اولان

وجه صوابه واقف اولمدی و بوغلط فاحشدنناشی اجرای حدوده مأمور اولان امرا و ولاتك سیاست شرعیه سیاست خلق ومصلحت امتدن قاصره دردیو توهم برله حدود اللهی تجاوز وسیاست عادله ده جائز اولمیان انواع مظالم و بدع اختراعیله مخالفت شرع شریفه متجاسر اولدیلر اشته بو مخالفت مذمومه یه سبب و بادی انجق احکام سیاست شرعیه یه عدم وقوفدر چونکه بوکونه متهملرك بر وجه سزا ترتیب عقوبات وجزالرینه دلالت ایدن افعال رسول الله علیه السلام اول بابده سبقت ایلمدی ❋ مترجم فقیر دیرکه مؤلف رساله دده افندی مرحومك وقد تقدم فی اول الباب کلامی معین الحکام عباره سندن اولوب اول بابدن مصنف مشار الیهك مرادی کتاب مزبورك قسم ثالثنده سیاست شرعیه یه متعلقه مباحثدر وافعال رسول اللهدن مراد مشروعیة سیاستی اثبات معرضنده ایراد اولنان سنن رسالتپناهدر ازجمله بری ابن هشام وسائر اصحاب سیرك ذکر و بیان ایلدکلری قصۀ مشهوره درکه جناب رسالتپناه حصون خیبردن کنانه بن ابی الحقیق متمکن اولدیغی حصنی محاصره ایدوب اهل حصن ایقان هلاك ایتدکلرنده دامن رجای صلحه استمساك برله کنانه شروط صلحی سویلشمك ایچون حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب مع الذریات خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن ماعدا اثوابلری دخی رسول الله علیه السلام ایچون اولوب یرلرنده ابقا ایلمك شرطیله مصالحه یی قبول ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انلره اکربندن برنسنه کتم ایدرسکز اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسون بیوردیلر یهود دخی بویله مصالحه ایلدیلر بعده رسول الله علیه السلام کنانه یه خطاب ایدوب نضیردن انتقال ایدن برجلد بعیر ایچنده محفوظ حلی کوناکون اولان

اموال کثیره یی نه ایشلدك دیو سؤال بیوردیلر یهود دخی یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی دیو کتم واخفا برله ترك وفا ایلدی رسول الله علیه السلام بویله عهد قریبده اول کونه اموال کثیره نك تلف اولمسنی استبعاد بیوروب یهود بدنها ده دیدیلرکه انی سنده بولورسم سنی قتل ایده یممی نه دیرسن کنانه دخی بلی قتل ایله دیدی چونکه خدای متعال رسول اکرمی اکا مطلع قیله جق همان دیکر بر یهودی نهانجه حضور رسالتپناهه کلوب بن کنانه یی هر صباح شو ویرانه ده طواف ایدرکورردم دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم زبیر بن العوام رضی الله عنهه امر وفرمان ایلدیلر اولدخی حفر ایدوب اول ویرانه دن کنز مطلوبك برمقدارینی استخراج ایلدی صکره رسول الله علیه السلام مال مکتومك ماعداسندن سؤال ایلدیلر کنانه بنه اول مالی ادادن امتناع ایلدکده رسول الله علیه السلام کنانه یی تعذیب وتنکیل برله یانده اولان مالی تمامجه تحصیل ایله حضرت زبیره امر ایلدیلر اولدخی کنانه یه اشکنجه یه باشلیوب خوف هلاکه دوچار اولمشیکن بنه انکارنده اصرار برله اصلا اقرار ایلمدی بعده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم کنانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اولدخی قرنداشی محمود بن مسلمه یرینه کار قتلنی تتمیم ایلدی اشته کنانه بدسلوك ایچون رأی واستصواب اولنان بو امر تعذیب کتم واخفا ایلدیکی کنز مطلوبی اظهار برله حقیقت حال آشکار اولمق وهم دخی بومقوله حیله وغدری ارتکابدن زجر امثال ایچون سیاسته محمول ایدوکی بدیداردر انتهی ❁ معلوم اوله که ارباب تهمتدن بونوع ستمکارلری ضرب وحبس ایله ایجاع وایلام ایتمك جائز اولور که عند الاسباب بومقوله عقوباتك جواز استیفاسنه مادامکه دلیل شرعی قایم وقرار دار اولمشدر معین الحکامده علاء الدین الاسود رحمه الله بو اصل اصیل شرعی یی ذکر وتأصیل ایتدکدنصکره

لاجل الایضاح اصلاح نام کتابدن نقل وتفصیل ایلدیکه برکسنه دیکر کسنه نك خانه سنه دخول ایتدکده صاحب خانه همان واقف اولدقده اول داخل بیکانه یی قتل واعدامه ابتدار بعده دخیل فضولی برشخص خباثتکاردرکه قتل قصدیله اوزریمه هجوم ایتمکله تخلیص نفس ایچون انی بن قتل ایلدم دیو معرض اعتذارده اقرار ایلسه نظر اولنور اکر دخیل فضولی فی الحقیقه شر وفساد ایله معروف ایسه قصاص غیر واجب واکر خیانت وخباثت ایله غیر موصوف ایسه قصاص واجبدر ❊ مترجم فقیر دیرکه سیر کبیرده مذکوردرکه وقوف حقیقتی متعذر اولان موادده حکمی ظاهر حال اوزره بنا قیلمق جائز واباحت دمه مؤدی دخی اولسه ینه غالب رأیی تحکیم ایتمك مشروعدر کورمزمیسنکه برکسنه کیجه ایله خانه سنه برشخصك دخولنه واقف اولوب لکن سارقیدر یوخسه لصوصدن هاربمیدر حقیقت حالنه عارف اولمسه همان اول شخصك حالنی تحکیم ومقتضای ظاهری تقدیم ایدرا کر اول شخص سیمای لصوصله معلم یاخود کندی ساکن طوریر ایکن متاع یتی جمع ایلر بر رفیق ایله همقدم ایسه آنلر کندویه قریب اولمزدن اقدم صاحب خانه ایکیسنی بردن اعدامه اقدام ایلمك جائزدر واکر اول شخص سیماء اهل خیر اوزره جاری ورفاقت اهل شردن متبری ایسه صاحب خانه اوزرینه آنی اسکان واکرام لازمدرکه رمی سهام وطریق آخر ایله قتل واعدامی غیر جائزدر انتهی مجمع الفتاوانك مباحث جنایاتنده وبزازیه نك باب سرقه سنده مذکوردرکه برکسنه خانه سنه دخول ایدن شخصك کار قتلنی اتمام بعده باکه ظلم ومکابره قصد ایلدی دیو اتیان بینهٔ عادله ایله اباحت دمنه اهتمام ایلسه مقتولك دمی هدردرکه مفته کیدوب صاحب خانه قصاص ودیت ایله مؤاخذه اولنماز واکر صاحب خانه اقامت بینه یه قدریاب اولمز ایسه حکم

ظاهر حاله بنا قلنوراکر مقتول فتنه وفساد ایله معروف وسرقه ایله موصوف دکل ایسه صاحب خانه قول مجردیله تصدیق اولنمیوب قصاص اولنور واکر شر وفساد ایله متهم برشخص معلم ایسه قیاسا قصاص اولنمز اما بویله امر محتمل ایله اباحت قتل دخی ثابت اولمامغله استحسانا واجبه اولان دیت کامله اموال قاتلدن استحصال قیلنور زیرا دلالت حال هرنقدر امر قصاصده ایراث شبهه ایدرسه ده یعنی ظاهر حال ابقای شبهه ایتمکله امر قصاص مندریٔ اولور ایسه ده لکن مال شبهه ایله مندفع اولماز مضمراتده دخی مسئلهٔ مرقومه بو وجهله مسطوره درکه اوزرنده سیماء سراق موجود برشخص معهود برخانه ده مقتول بولنوب صاحب خانه دخی مالمی قصد غارت ایتمکله آنی بن قتل ایلدم دیو اقرار ایلسه اوزرینه نسنه لازم اولمدیغی امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله جنابلرندن مروی ایسه ده کتاب مزبورك دیکر محلنده صاحب خانه بدون القصاص انجق دیت ایله مؤاخذه اولنور دیو مسطوردر معین الحکامده دخی مذکوردرکه نزدنده بعض متاع مسروق بولنان کسنه حین مؤاخذه ده بن اول متاعی آخر کسنه دن اشترا ایلدم دیو تصدی ایلدیکی دفع دعواسنی اثباته قادر اولمسه اول شخص سرقتله متهم اولمش اولور بنابرین مالك متاع اولان مدعی انجق ید سارقده ظفریاب اولدیغی بعض متاعی اخذ ایدر امابو تقریبله سائر متاعنی دخی شخص سارقدن دعوی وتضمینه طریق نایابدر ❊ قالدیکه بو جهتله اتهام اولنان شخص هرنقدر سرقه ایله مشهور وصفت مذمومهٔ خباثت ایله مذکور دکل ایسه دخی احوالندن کشف وتحری ایچون برمدت انی حبس ایلمك امام المسلمین اوزره لازم وسزاوار ایدوکی بدیهاردر چونکه عصر سعادتده اسناد تهمت سرقه اولنان کسنه یی حبس حقنده امر وفرمان رسالتپناه صدوری صحیحا روایت اولنمشدر واکر اول شخص مخذول

سرقتله معروف ومدخول ايسه اقرار ايدنجيه دك مدت مديده
حبسله تنكيل اولنور كذلك معين الحكامده مذكوردركه اتهام اولنان
شخص سابقهٔ تهمت ايله معروف ايسه بعض علما عندنده بقدر
رأى السلطان مكث زندان ايله تنكيب وامتحان اولنور حتى خليفهٔ
عدالتشعار يعنى عمر بن عبدالعزيز كرامتنثار جنابلرى امرا وحكامنه
نشر اوامر وازبار بيورديلر كه سرقه ايله متهم اولان كسان اخذ
وكرفت اولندقده مادامكه اقرار ايتميهلر اولنجيه دك حبس اولنسونلر
وابو الليث سمرقندى رحمه الله دخى بو وجهله حكم وقضايى اختيار
ايلدى كذلك بعض معتبراتده واقع اولديكه متاعى سرقت اولنان
كمسنه سرقه ايله مشهور اولان برشخصى اتهام برله اكا عزو واسناد
ايلسه اول شخص حبس اولنور زيرا انكاره اصرار ايله بيله
كندوسندن اتلاف اموال عباد مثللو خيانت كرارا سبقت ايتمش اولان
شخص فاسدك حبسى ناس اوزرلرندن ضرر واذاسنى دفعه مدار
ايدوكى بديداردر نتكيم فتاواى خلاصه وبزازيه دن ذكرى سبقت
ايلديكه فتنه وفسادى اعتياد ايتمش خبائثكارلرى تا كه توبه
وندامتلرى ظاهر ونمايان اولنجيه دك حبس ايلمك جائزواردر
معين الحكامده ذكر وبيان اولنديكه سرقه ايله معروف وخيانتله
موصوف اولان كمسنه اسناد سرقتله حضور شرعه جلب واحضار
اولندقده قاضى جليل الاعتبار دخى حقيقت حاله اطلاع واخبار
ايچون همان القاى محبس ايله امر واشعار ايلدكده درعقب
اول شخص متهم كندى اوزرينه ادعا واسناد اولنان التزام غرامت
اموالى حبسده اقرار ايلسه قاضى دخى اداسيله الزام ايدركه قاضينك
بو وجهله حبسى دائرهٔ اكراهدن خارج ايدوكى بى اشتباهدر
زيرا شارح التجريد رحمه الله ديديكه بو مقوله داعر مفسد اولان

شخص فاسدى اقرار ايدنجيه دك قاضينك ضرب سياط ياخود بركون
حبس ايله تخويف وتهديدى اكراهدن تعداد اولنماز وامام محمد
رحمه الله جنابلرندن روايت اولنديكه حبس ايچون زمان معين يوقدر
همان متهم غم وغصه اظهار ايدنجيه دك حبس اولنمق لازمدر چونكه
ناس شرف ودنائت جهتيله متفاوت اولدقلرينه نظرا حبسله ايلام
وتكدير خصوصنده دخى تفاوتلرى دركاردركه اصحاب جاه بركون
حبس ايله بلكه برساعت زمانيه ايله زياده متألم وغمناك اولورلر حال
آنكه عوام ناس قطعا حبس ايله غصه ناك اولمازلر بنابرين حبسك
اكراه اولوب اولماسى خصوصى انجق عصرنده هر برقاضينك رأى
واجتهادينه تفويض اولنمشدر كركدركه قاضى زمان دخى زياده نظر
وامعان ايليه اكرچه كيفيت حبس متهمك كندو عليهنه اقرارنده
رضاسنى معدم ومفوت اكراه ايدوكى نزد قاضيده نمايان اولور ايسه
اقرار متهمى ابطال ايدوب اكا تحميل ضمان ايليه واكر رضاى متهمى
مفوت اكراه اولمديغى عندنده متبين ايسه برموجب اقرار استهلاك
ايلديكى اشيايى اكا تضمين ايندره قالديكه بو وجهله ادانى بلكه
اوساط ناس حقنده رضايى غير معدم اولان صورت اكراهده ضرب
سياط يا حبس يوم ايله وقوعيافته اولان اقرار متهم هرنقدر تضمين
اموالده معتبر ايسه ده لكن شبهه ايله مندرئ ومندفع اولان حدود
وقصاصده مطلقا غير جائزدر وخزانة المفتيين نام كتابده مذكوردركه
بركمسنه ديكر كمسنه ايچون مال ايله اقرار ايلمك اوزره قتل ايله ياخود
اسباب عذابدن معدود قيد مديد ياخود نفسى يا برعضوى اوزره خوف
تلفى متضمن ضرب شديد مثللو وعيد متلف ايله اكراه وتهديد اولندقده
اول كمسنه دخى اقرار ايلسه اولمقر مكرههك مطلقا عليهنه اقرارى شايان
اعتبار دكلدر واكر غير متلف اولان حبس يوم ياضرب سياط ايله
بركمسنه ايچون بيك درهم اقرار ايتمك اوزره اكراه واجبار اولنان كمسنه

اقرار ایلسه نظر اولنور اکرا کراه اولنان کسنه اوساط ناس عدا اولنان عوامدن ایسه علیهنه اقراری جائز ومبلغ مزبوری کند وسندن استرداد سزا اولور واکر ناسدن اسحابرله بوکونه ناسزا معاملاتدن استنکاف ایدر کبار علما ورؤسای اشرافدن ایسه علیهنه اقراری غیرجائزدر مجمع الفتاواده ذخیره دن وبزازیه نك مبحث اکراهنده منقولدرکه اموال عبادی غصب وغارت برله صاحب اکراه اولان آمره اعطا وتسلیم ایله اکراه اولنان کسنه ایچون امتثال امر ایله اشتغال بروقتده جائز وحلال اولمز مکرکه وقت غصبده تهدیدینی ایقاعه قادر آمر مکره حاضر یاخود کندی غائب ومفقود ایسه ده طرفندن مرسل کذلك اکراهندن خوف وخشیت اولنور برناظر موجود اوله اما عند المکره برمشروح بالا کندی یا رسولی ناموجود یاخود ارسال اولنان ناظردن خوف اکراه نابود ایسه مکره ایچون غصبله اشتغال بروجهله استحلال اولنمازکه اصل کره حقیقة زائلدر هرنقدر عود ورجوعندن خوف اولنور ایسه ده زیرا قبل الوقوع بومقوله امرهائل سبیله تحقق اکراه غیرقابلدر ❋ مترجم فقیر دیرکه علی کلا التقدیرین یعنی حقیقة یا حکما بعد تحقق الاکراه مکره مأمورك فعلی من وجه منزلهٔ فعل آمرده انزال اولنمغله تصویر اولنان مسئلهٔ غصب واتلافده مکره آلت جامده منزلنه نازل واکراه ایدن شخص ظالم همان بالذات غصب وغارت ایلمش حکمنده داخل اولور بنابرین بلا رضاء متاعی اخذ واتلاف اولنان کسنه ظفریاب اولدقده انجق آمر مکرهه تحمیل ضمان ایله اخذ انتقامه قدرتیاب اولور انتهی کذلك شرح الزاهدیده غصب اموال ناس اوزره اکراه مسئله سنده امام سرخسیدن منقولدرکه مادامکه وقت اکراهده نزد مکرهده آمر مکره حاضر اوله اکراه اولنان کسنه اخذ اموال عباده رخصت ایله مترخص اولور اکرچه مکره اکراه ایلدیکی کسنه یی غصب وغارت ایچون سوق

ونسبیر ایدوب کندی غائب اولوب فقط عند الظفر خوف اکراهی درکار اولسه دخی اول مکره ایچون غصب وغارته اقدام حلال اولمزکه مادام آمر مکره بعید وغائب اولمغله قدرت والجاسی زائل اولور اشته بومسئلهٔ منقوله ایله ظاهر وبدیدار اولدیکه ظلمه طرفندن غصب وغارت اموال ناسه مأمور اولان اعوان یعنی عند غیبة الظلمة مباشر غصب وغارات اولان ظهیرلرینك عمل مرقومه مباشرتلری اوانندهکویا بزلر امر ظلمه یه امتثال یاخود عقابلرندن خوف هلاکه بناء غصبه مجبوررزدیو صورت اعتذارده سرد وبیان ایله مشغول اولدقلری اعذارلری شایان قبول اولمامغله حصه یاب استغفار اوله مزلر مکرکه کندیلرایله برابر ظلمه طرفندن ترفیق اولنمش بررسول مجبر موجود اوله که بعینه حضور ظلمه منزلنه نازل اولور قنیة الفتاواده مرسومدرکه ملوك جبابره زماننده شمس الملك عنوانیله شهرتشعار ثروت ویسار صاحبی بررجل درایتکار وار ایدیکه لاجل الاحتیاط اکثر اموال واشیاسنی امنایه ایداع ایله ستر وپنهان ایلمشیدی وقتا که شخص مزبور سیف غدر ایله اعدام ومصادرهٔ اموالنه بروجهله اهتمام اولنمشیدیکه مثلا برغماز بد طینت فلان کسنه یدنده شمس الملکك کتم واخفا اولنمش مالی واردر دیو خبر ویردیکی ذوات درحال جبابره طرفندن اخذ وکرفت برله شکنجهٔ کوناکون ایله اضرار واذیته دوچار وبلا ثبوت مجرد خبر غماز ایله مطالبهٔ امواله مبادرت اولنور ایدی بومقوله خبر غدر اثردن خوف وحذر اولنان زمان فترت عقیبنده برمدیون دائنی اولان کسنه یه خطاب ایدوب یدنده اولان دین نحو بلی باکه دفع وتسلیم برله حضور ناسده بنم ایچون ذمتکده حقم یوقدر دیو اشهاد واقرار ایله اکرچه بوامره اظهار مخالفت ایدرسن بونك یدنده شمس الملکك وافر التونی واردر دیو جبابره یه غمز ونفاق ایدرم دیو اخافه ایتمکله همان دائن مرقوم یدنده

اولان تحویلی رد وتسلیمه ابتدار ومیان ناسده برأت ذمتنه اقرار ایله
تخلیص گریبان ایلسه اشبو مقوله تخویف معنا اکراهدن معدود اولمغله
دائن مرقوم هرنه وقت قدرتیاب اولور ایسه مدیون اوزره دین
مزبوری دعوی وخصومت ایتمك جائزوار اولور صاحب القنیه
رحمه الله مسئلهٔ سالفه یه بالتفریع قریحهٔ سلیمه سندن دیدیکه
طائفهٔ تاتار عصرنده عماللری اولان غدار لرك حضورلرنده فلان
غائبك گنج بی رنجنه فلان کسنه ظفریاب اولمشیدی دیو غماز انبد
سلوكك وعید غمز ونفاق ایله تخویفلری دخی وقت فترتده اولان معنای
اکراهده مندرجدرتا که فتنهٔ عامه یه سکونت طاری واموال وازواج
اوزره امن وامان جاری اوله کذلك قنیه نك اکراهنده مذکوردرکه
برکسنه برخاتونی اعلان ایتمیه رك سرا تزوج ایدوب بعده مهرندن
ابرا ایتدرمك اراده سیله حیله یه سلوك برله زوج ایله زوجه نك مجلسنه
زوجك اصدقاسندن چند نفر کسنه فضولی داخل اولوب زوجنی
شمدی یا مهرندن ابرا ایدرسن یوخسه افترا ایدوب بونلری زنا ایدر
ایکن طوتدق دیو شحنه یه اخبار ایدرز انلر دخی سنك یوزیکی قاره لیوب
اسناد تلوث زنا ایله تشهیر و بدنام ایدرلر دیو تخویف ایتدکلرنده
همان اول زن پاك دامن شحنهٔ بیداد کردسنه دوشوب مفتضح وبدنام
اولمق خوفندن ناشی ابرای ذمت زوجنه اقدامه ابتدار ایلسه بو وجهله
تخویفلری اکراهدن تعداد اولنمغله ضمننده اولان ابرای ذمت
مقارن صحت اولمدیغی آشکار وذمت زوجك مهردن عدم برائتی
بدیداردر واکرچه داخل مجلس اولان کسان کما فی السابق زوجه یه
ابرا ایله امر وتنبیهه اقدام ایدوب انجق فسود وجهك مقاللریله
تهدید وابرامه اهتمام ایتمامشلر ایسه بو وجهله مجرد امر وتنبیهلری
اکراهدن معدود اولمز کذلك اتراك بی ادراك وخوارج ناپاك مستولی
اولدقلری ایام نحوست انجامده برکسنه دیکر کسنه یه خطاب ایدوب

بکا شومقدار دین اقرار ایله یا فلان متاعکی بکا بیع وتملیك ایله والا
خوارج واترا که یوز دینار بذل واعطا ایله سنی ضرب سیاطله ایجاع
وحقکده انواع الام ومضاری ایقاع ایتملرینی طلبکار اولورم دیدکده
اول کسنه دخی بو مقوله وعید مجرد ایله خوف وخشیته دوچار اولوب
اولمقدار دینی اقراره اقدام یاخود متاع مزبورك بیع وتملیکنی التزام
ایلسه بو وجهله بیع واقراری کندی حقنده نافذ اولمغله دفع وتسلیم ایله
الزام اولنور زیرا بو کلام غدر انجام هرنقدر تهدیدینی ایقاعه قادر
برشخص ستمکاردن صادر اولمش برکونا تخویف ایدوکی باهر
ایسه ده لکن اولمقوله شخص دنی یوز دیناری خوارجه بذل واحسان
ایتمیه جکی دخی بدیهی وظاهردر انتهی ❊ قالدیکه تحقیق وایضاحی اهم
ولزم بر مبحث دقیق دخی بو مقامده باقی ومستمردرکه مجلس قاضیده
اکراهك تحقق وعدم تحققی یعنی ظاهرده اکراه عد اولنان اقوال
وافعال قاضی فی الحقیقة اکراه اولوب اولمدیغی بیان وتفصیلدن
عبارتدر صلح بزازیه وظهیریه ومجمع الفتاوی ومنتقی نام کتب معتبراتده
ذکر اولندیکه سرقه وامثالی تهمت ایله زندانده محبوس والام واکدار
ایله مأنوس اولان کسنه تخلیص نفس ایچون برمقدار مال ایله مصالحه
اولسه نظر اولنور اکر اول کسنه والی یاخود والی طرفندن مأمور
ضابط معرفتیله القای محبس اولنمش ایسه صلح مزبور باطل وغیر
جائزدر واکر قاضی معرفتیله محبوس ایسه صلح مزبور صحیح وجائزدر
وکتب مزبوره ده مسئلهٔ اولی شو وجهله تعلیل اولندیکه سجن والیده
محبوس مکرهدر یاخود غالب اولان والی بغیر حق حبس ایدر کذلك
مسئلهٔ ثانیه دخی قاضی اکثریا بحق حبس ایدر یاخود قاضی حبس
ایتمز انجق بحق حبس ایله حکم ایدر دیو بو وجهله تعلیل اولندی
حال آنکه فتاوای خانیه نك باب الاکراهنده مسطوردرکه قاضی
برکسنه یه قطع یدی موجب سرقه یاخود موجب قصاص اولان

عمدا قتل نفس یاقطع ید مثللو جنایات ایله اقرار ایلمك اوزره اکراه
واجبار ایدوب اول کمسنه دخی مکرهـا اقرار ایتمکله برموجب اقرار
قصاص یاخود یدی قطع اولنسه نظر اولنور. اکر اول مقر مکره صلاح
ایله موصوف ودیانت ایله معروف ایسه قاضی اکراه ایلدیکنه بناء
قصاص اولنور واکر مکره فی الحقیقه سرقه ایله معلم وقتل نفس ایله
متهم ایسه ینه قیاسا قاضی یه قصاص لازم لکن استحسانا غیر
متلازمدر که متهم اولان کمسنه اقرار ایلدیکی تهمتی فی الحقیقه ارتکاب
ایلمك شبهه سنه بناء قاضی حقنده حکم قصاص مندرئ ومندفع اولور
انتهی ما فی الخانیة کتب سالفة الذکردن نقل وایراد اولنان تعلیل
مسئله ده مجلس قاضیده اکراه معتبرك عدم وقوع وتحققنه
اشارت درکار وخانیه دن منقوله مسئله ده اکراهك تحقق ووقوعنه
دلالت بدیداردر مگر که لاجل التوفیق دنیله که قاضی اکراهی سببیله
ولایتندن منعزل اولور یعنی اولبابده حاکم دکلدر بلکه قاضی مطلقا
باطل ایله حکم ایلسه شرعا منعزل اولوب حکمی دخی شبهه یه محمول
اولمز حتی قاضی اظهار فسق ایله دخی منعزل اولمق اوزره جماهیر علما
قلمزن افتا اولدقلری ایضاح وکنز الفقه وشرح المجمع واختیارات
نام کتب معتبرانده مصرح ومنصوصدر وامامین همامین رحمهما الله
تعالی قوللری اوزره سلطاندن ماعدا یعنی مطلقا تهدیدینی ایقاعه
مقتدر هر بر کمسنه دن اکراهك تحقق وصدوریله افتا اولندیغی دخی
فتاوای بزازیه وخلاصه وزیلعی نام کتب معتبره ده مذکور
ومسطوردر بودخی معلوم اوله که ابن قیم الجوزی الحنبلی علیه رحمة
الهادی جنابلرندن معین الحکامده منقولدر که متهم اولان اشخاصی ضرب
وحبسله تأدیب خصوصنی استیفا ودرعهده ایدن کمسنه ده اختلاف
اولنمشدر علمادن برطائفه والی وقاضی یعنی هر بری ضرب وحبسله
تأدیب ایدردیو تعمیم ایدوب ومالکیه دن ابن الحبیب رحمه الله دن

بروجه آتی روایت قیلنان قصه ایله تأیید ایلدیلر که ابن الحبیب دیدیکه
مدینهٔ منوره قاضیسی هشام بن عبد الملك نام فضیلتشعارك مجلس
عالیلرینه حب غلمان ایله معروف بر رجل متهم اتیان واحضار
اولنوب سوء صنیعی شو وجهله تقریر واخبار اولندیکه بر محل
ازدحامده بر غلامه التصاق یعنی طاریرده بر محبوب دلارامه یاپشمش
یاخود صقشدرمش ایدی همان قاضی مشارالیه اولذات بی ادبی تعزیر
خصوصنده لاجل الاستشاره امام مالك رحمه الله جنابلرینه ابعاث
وتوجیه ایتدکده انلر دخی اشد عقوبتله معامله ایتمك اوزره قاضی یه
امر وتنبیه ایلدی درعقب قاضی امر امامه امتثال ومطاوعت بر له
اول ذات خبائثکاره یوز دکنك اوروب تأدیبه مبادرت ایلدی
حتی امام احمد بن الحنبل جنابلری دخی امام مشارالیهك بو رأی
اصابت قرینلرینه اقتفا برله حکم وافتا ایلدی خلاصة الفتاواده
روایت اولندیکه برشخص خدعه کار بر کمسنه نك عورتنی اغفال ایله
میانلرینی بعد التفریق دیکر کمسنه یه تزویج وترفیق ایلسه یاخود
برصبیه یی اضلال واختداع برله بر کمسنه یه فضولی تزویج وانکاح
ایلسه اول شخص خدعه کار صبیهٔ مزبوره یی ابوینه رد وارجاع
ایدنجیه دك یاصبیه نك فوتی معلوم اولنجیه دکین حبس زندان ایله
ازعاج اولنمق اوزره افتا اولنمشدر قالدیکه حبس ایله عقاب هر نقدر
اهون عقوبات ایسه ده لکن بعض علما عندنده ❊ الا ان یسجن
اوعذاب الیم ❊ نظم جلیلنده عذاب الیمه مقارنت ایله استدلال
برله مطلقا تسجین زیاده زحمت ومشقته دوچار اولنان عقوبات
بلیغه دندر دیو تأویل ایلدیلر الحاصل حبس مدید برکونه عذاب
شدید ایدوکی بی ارتیابدر اشته بو خلاصة الفتاواده مذکوره اولان
واقعة الفتوی حب غلمان ایله متهم اولان رجل مزبورك کارناهموارینه
مجازات اولمق اوزره مدینه قاضیسی هشام بن عبد الملك حکایهٔ

سابقه سنه في الجملة مناسب وقريبدر لكن امام ماوردينك احكام سلطانيه ده ذكر وبيان ايلديكى اوزره بعض اصحاب شافعيه بوكونه متهمك ضرب وحبس خصوصنى والى جرائمه تخصيص يعنى قاضى حبس وضربه مقتدر دكلدر ديو قطع مقال ايلديلر وعلماء حنابله دخى بو مسلكه ذهاب وشو وجهله تقرير واستدلال ايلديلر كه ضرب مشروع انجق اقامت حدود مقدره يارأى قاضى يه مفوض اولان صنوف تعزيراتدن عبارتدر بودخى انجق دار الاسلامده زنا وشرب خمر وسرقه ياخود معين حدود مقدره سى اولميان سائر معاصى مثللو موجب عقوبات اولان اسبابك تحقق وثبوتندنصكره واجبه اولمغله استيفاسى خصوصى دخى قاضى يه متعلق ومقصوردر حال بوكه موضوع ولايت والى يعنى عهدهٔ اميره تفويض واحاله اولنان امارتك مدارى تحت ولايتنده داخل بولنان بلادده وقوعبا فتنه اولان فتنه وفسادى منع ورفع وظلم وشرى دفع ايلمكدر بودخى جرائم وجنايات ايله معروفه ومشهوره اولان متهملرى دائما تحرى مظهر عقاب ايتمكله حصول پذير اولمشدر لكن حكام شرع بويله دكلدر كه انلرك موضوع ولايتلرى انجق حقوق شرعيه يى اثبات واصحابنه ايصالدن عبارتدر بونقديرجه هر بر والى يعنى اميركرك قاضى كندويه تفويض واحاله اولنان ولايتى التزام ايله مأمور وولايت سائره يه تعرضدن مهجوردر بودخى بيلمك كركدر كه جميع ولايات عرف واصطلاح اعتباريله مختلفه دركه اوائل رساله ده ابن قيم الجوزى جنابلرندن سبقت ايلديكه عموم وخصوص ولايات ايچون شرع شريفده معين برحد معين يوقدر زيرا بعض بلادده بلكه بعض امكنه واوقاتده ولايت امير حرب متناول اولديغى تدبير جيوشه ولايت قضا شامل اولور وبعض اوقاتده امر بالعكس اولور كه ولايت امير ده مندرج اولان تدبير حرب ولايت قضاده داخل اولمز چونكه مدار

ولايت انجق امام المسلمين اولان جناب حضرت خلافتپناهينك تقليديدر وتقليد ولايت كرك قضا كرك امارت عرف وتنصيص ايله قابل تعميم وتخصيصدر بنا برين برمصرده ولايت قضا نصا ياعرفا بوكونا احكام سياسيه ايله تعامل وتعاطيدن منع ونهيله تخصيص اولنسه اول مصرده قاضى اولان ذاتك آنكله تعاطى وحكمى بر وجهله تنفيذ وامضا اولنماز اما صورت مفروضه ده نهى ايله تنصيص اولنموب ترخيص اولنسه قاضينك آنكله حكمى دخى تنفيذ وتقرير اولنور زيرا سياست مشروعه حكمى ضرب وحبسه منوط برنوع اختباردن عبارت اولان دعاوى شرعيه اولمغله تحت ولايت قاضيده دخى مندرج اولوب حين حاجتده قاضى آنكله حكم وقضايى ترجيح ايدرسه سائر حكوماتى مثللو تجويز وامضا اولنور ☼ قسم ثالث عزو واسناد تهمت اولنان كسنه قاضى ووالى عندنده بر وفجور ايله غير مشهور برذات مجهول الاحوالدر كه اوزرينه تهمت ادعا اولندقده لدى التفحص حالى اشكار اولنجيه دك حبس ايله معامله اولنور زيرا علماء اسلام عندنده متهمك حكمى حبس اولنمقدر واكثر ائمه نزدنده دخى منصوص اولان بالاقتضا قاضى ياخود والى متهمى حبس ايلمكدر * فصل في التعزير * حدود شرعيه دن ماعدا انواع تعزيراتى بيان وعفو وشفاعت هرنقدر شفاعت سيئه ايسه ده جائز وناروا اولوب اولمديغنه دائر برفصل لازم التفصيلدر لكن اكثر مسائل اشبو تعبير اوزره سائر كتب معتبره وفتاواى مترجمه لرده مسطور اولديغندن بشقه بو رساله نك دخى بعض مواضعنده بالمناسبة سبقت ايتمش اولمغله اطنابدن اجتناب بر له ترجمه سندن صرف انظار اولنمق استصواب اولندى ☼ خاتمه ☼ رشوت لغتده رانك حركات ثلاثه سى وشينك سكونيله جعل معناسنه دركه بركسنه يه عملى مقابله سنده اعطا اولنان اجرته دينور عرف واصطلاحده حرمتى كتاب وسنت

واجماع امت ایله ثابت اولان جعل مخصوصدرکه برکسنه مطلوبنه ایصال ضمننده حاکه یاغیری کسنه یه اعطا ایلدیکی بارطیلدن عبارتدر مشاهیر فضلادن ابن نجیم المصری علیه رحمة الهادی عصرنده وقوعیافته اولان برحادثه یه بناء فقهاء کرام اکرمهم الله باکرم الاکرام حضراتندن روایت اولنان نقول صریحه یه ابتنا ایله مسئلهٔ رشوتده لوجه الله الکریم ترتیب وتنظیم ایلدیکی رسالهٔ مستقله ده اولا هدیهٔ مسنونه ایله رشوت ممنوعه یی تعریف وتقسیم ومیانلرینی تفریق ورشوت کتاب وسنت واجماع امت ایله سحت وحرام اولدیغنی تحقیق وهدیه باعتبار الجانبین یعنی اخذ ومعطی اعتباریله درت قسمه منقسمه اولوب مقبول وغیرمقبولنی تمییز وتدقیق وارتکاب رشوت موجب تعزیر وسیاست برکونا ذنب ومعصیت ایدوکنی اتیان براهین ایله اثبات وتوثیق وشاهد زور حقنده ائمهٔ مجتهدین رحمهم الله تعالی جنابلرندن روایت قلنان مسائل معتبره یه قیاس وتفریع برله کار ناصواب ارتشایه متجاسر اولان زمره یی دخی تشهیر وتحقیر ایله تکدیرلرینی تجویز وتسویغ الحاصل مصلحت عامه ایچون اول مادهٔ مکروهه یی تقلیل بلکه بالکلیه درمفاسدینی سد وتقفیل معرضنده اشد تعذیب وتنکیل ایله تأدیبلرینی رأی وتدبیر ایدن ذات معدلت سمیر دخی عندالله نائل اجرجزیل اوله جغنی بیان وتوضیح ایلمش ایسه ده لکن مؤلف الاقضیة نام کرامتر هین یعنی صاحب الهدایة امام ظهیرالدین نورالله مضجعه جنابلری لسان عصر وفقهجه اولان هدیه یی رشوتدن عدم تمییز وافراز برله (الهدایا ثلثة انواع حلال من جانب المهدی والاخذ وهو الاهداء للتودد والثانی حرام من الجانبین وهو الاهداء لیعینه علی الظلم والثالث حلال من جانب المهدی وهو یهدی لیکف الظلم عنه وهو حرام علی الاخذ انتهی) بووجه وجیه اوزره تعبیر یعنی رشوتی اقسام هدیه دن قیله رق

اسلوب سابق تغییر وحل وحرمت جهتیله احکام اقسامنی بسط وتقریرایله سرفراز اولمش اولمغله بو بابده مترجم کبضاعه دخی مسلك امام مشار الیهی ترجیح واختیار برله مقال دقتمآلنی شرح وایضاح خصوصنه بذل نقدینهٔ اقتدار ایدوب دیرکه هدایا اوچ نوعدر (نوع اول اظهار تودد یا استحصال ثواب وتألف معرضنده اقربا واصدقایه یاخود اصحاب زهد وتقوایه اهدا اولنان نسنه درکه (تهادوا تحابوا) یعنی بری بریکزه هدیه اهدا ایدهسزکه محبتکزه وسیله اولور حدیث شریفیله عمل ایلمك محبوب وقبول هدیه برله عوضنی اهدا امر مندوب اولمغله آخذ ومعطی حقنده حلالدرکه مهدینك انلره اهداسی انجق مراعات شرائط قرابت یاخود احراز ایلدکلری زهد باهر وفضل ظاهرلرینه برنوع حرمت ورعایتدر (نوع ثانی حکام وولاته اعطا اولنان هدایا درکه انلر حقنده رشوت هدیه رنك ایدوکی امر مقرردرزیرا مهدینك انلره تقرب واهداسنه باعث مهدی الیهك نفسنده حاصل برمعنا اولمیوب بلکه تقلید جناب حضرت خلافتپناهیله ثابته اولان ولایتلریدر وهم مهدینك ارسال هدیه دن مقصودی غیره قصد ظلم والحاق ضرره معاونتلرینی تحصیل یاخود بالاخره مؤدیٔ ظلم اولان جبایات مقوله سندن برمأموریتی درعهده والتزامدر الحاصل (ماحرم اخذه حرم اعطاؤه) قاعده سی وفقنجه اخذ واعطاسی سحت وحرام ایدوکی بدیدار ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان (الراشی والمرتشی فی النار) حدیث جلادتنشارده مندرج ایدوکلری آشکاردر (نوع ثالث انجق کندندن دفع ظلم یاخود غیره التحاق ضرری قصد ایتمدین نفسیچون برنوع استحصال منفعت ضمننده اعطا اولنان هدیه درکه حق آخذده حرام ایسه ده حق معطیده سحت وحرامدن خارج ووعید مزبورده غیرمندرجدر چونکه برکسنه حقنده برظالمك

سوء قصدی نمایان اولدقده اول کسنه ظلمی نفسندن دفع ایچون
اول ظالمه مالندن بعض نسنه اعطاسی جایز وشایان کوریلورکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اصحاب کراملرینه ﴿اجعل مالك
دون نفسك ونفسك دون دینك﴾ یعنی مالکی نفسك عندنده مبذول
ونفسی دینك ایچون مبذول قیل دیو امر واعلام بیوردیلر اشته بو امر
مشروح ایله عندمزده رسیدهٔ وضوح اولمشدرکه هر مسلم بومثللو
مواضع ضروریه ده مالی نفسنه وقایه قیلمق ایله مأموردر ☼ بو بابده
براصل اصیل دخی اولدرکه سیر کبیرده امام محمد محامد نصاب علیه
رحمة الملك الوهاب دیرکه ابو الشعثا جابر بن زید جنابلرندن بزه
بالغ اولدیکه ماوجدنا زمن الحجاج شیئا خیرا من رشی یعنی عصر
حجاجده تنظیم مصالحمزده رشوتدن خیراو نسنه بولمدق دیمشدر
پس امام مشارالیه رشوتی خیریتله وصف ایلمك اکا دلیلدرکه مرتشی
اخذنده آثم اولورسه ده معطی اعطاسنده آثم وکنهکار اولماز ☼ وبیلمك
کرکدرکه زین بن نجیم اواخر رساله سنده مادهٔ مذمومهٔ رشوت
شرع شریفده حد مقدری اولمیان برذنب ومعصیت اواوب بی تحاشی
راشی ومرتشی اولمق لعنی قبول ایدن شخص دنی رأی حاکم مقدارنجه
تعزیر وتأدیب اولنمق جائزوار بلکه بالایجاب زجر امثال ایچون
شاهد زور مثللو تشهیر وتکدیری رأی واستصواب اولنورسه
لمصلحة العامة سیاسة سزاوار اولدیغنی اشعار ایلمش ایسه ده بعض
معتبراتده کشیدهٔ سلك تحریر اولنمشدرکه مرتشی اولان شخص
بدطینت بالفرض مناصب عالیه ایله شرفند ایسه صدمهٔ عزل ایله
مسندندن دور بلکه نفی واجلا ایله دار ودیارندن مهجور ایلمك
الحاصل سوء اعمالنه بروجه سزا ترتیب جزا اولنمق وبرمقتضای
حکم سیاست بومقوله هدیه نامیله یدنده تجمع ایدن اموال واشیاء ارث
وشراء مثللو اسباب ملکه مستند اولمامغله واجب الاسترداد در حتی سیر

کبیرده امام مشار الیه طیب الله ثراه جنابلری روایت ایدوب دیدیکه
خلیفهٔ عدالتپناه بعض نواحی یه برعامل بعث وارسال ایدوب ناس دخی
اکا اهداء هدیه ایلسه لر اکرچه خلیفهٔ مشارالیه طوعا اهدالرینی
بیلورایسه یدندن اخذ وبیت الماله وضع ایدر زیرا اول هدیه اکا
جناب حضرت خلافتپناهینك تقلید ایلدیکی عمل وامارت ایچون اهدا
اولنمشدر واکر کرها اهدالرینی بیلورایسه یدندن اخذ واصحابنه رد ایدر
اما اصحابی نامعلوم اولمغله رده قادر اولمزایسه لقطه کبی صاحبی ظهور
ایدنجیه دك بیت المالده حفظ ایدر صاحبی ظهور ایتمزایسه تصدق
اقتضا ایتمکله فقرایه صرف ایدرکه عمر بن عبد العزیز جنابلری
خلیفه اولدقده بو وجهله عمل بیوردیلر وبو اثر سدیده ابتنا برله
مفتیٔ شهید یعنی مرحوم فیض الله افندی حضرتلری الآن
ایادیٔ فقهاده متداول فتاواسنك کتاب العتاقنده زید قولی عمروی
برخصوصك تمشیتیچون رشوت طریقیله بکره ویردکدنصکره بکر
عمروی زیدك اذنسز اعتاق ایلسه زید عتقی مجیز اولمیوب عمروی
استرقاقه قادر اولور دیو قلمزن افتا اولمشدر چونکه عبد مزبور هنوز
بکرك ملکنه داخل اولمامغله عتقی دخی غیر نافذدر ینه امام
المجتهدین یعنی محمد کرامترهین سیر کبیرده اسرای مشرکینی قتل
وعفوه دائر باب دقت احتوانك آخرنده دیدیکه مرویدرکه جناب
عمر بن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب سعد بن ابی وقاص
رضی الله عنهه شو وجهله تحریر کتاب قیلدیکه (ولا تتخذ احدا
من المشرکین کاتبا علی المسلمین فانهم یأخذون الرشوة فی دینهم
ولا رشوة فی دین الله) یعنی سن مشرکیندن برفردی کاتب اتخاذ
ایدوب مسلمین اوزره تسلیط قیلمه زیرا آنلر دینلرنده رشوت آلورلر
حالبوکه دین الهیده رشوت یوقدر بز دخی بوقولی اخذ ایدرز
چونکه والی وحاکم بولنان ذاتلر ﴿ لا تتخذوا بطانة من دونکم

مفتیٔ مشارالیهك سبك
فتواسندهٔ مرتشینك
عتقی نافذ اولمدیغنه
نظرا رشوت اولان
قول جاریه اولدیغی
صورتده بکر مرتشی
اول جاریه یی کندی
ملك موهوبی اولمق
زعمیله استفراشنده
درکار اولان معاملاتی
ضمننده ... کرفتار
اوله جغی مفاسد
کونا کون وارستهٔ
قیداشکالدر نعوذبالله
تعالی من فساد الزمان
منه

لا يألونكم خبالا ﴾ يعنی ای اهل ایمان خلاف دینکزدن محرم راز اتخاذ ایتمکز زیرا انلر فساد امورکزده قصور ایتمزلر نظم جلیلی مقتضاسنجه غیر المسلمیندن کاتب اتخاذندن ممنوعلردر قالدیکه امام حصیری علیه رحمة الباری بو بابده بعض مشایخه اسناد ایله نقل ایلمشدرکه جناب فاروق رضی الله عنه حضرتلری کاتب مشرکی دکروه کوردیکی مجرد کفرندن ناشی اولمیوب بلکه ارتشاسندن ناشیدر حتی مرتشی اولمیان کاتب مشرک مرتشی اولان کاتب مسلمدن اهوندر وکلام فاروقده بو معنایه اشارت واردر انتهی پس امام حصیرینك بعض مشایخه اسناد برله تمهید ایلدیکی اشبو کلامی هرنقدر صددنده اولدیغمز تزییف مادهٔ ارتشاده تشدیدی حاوی بر توجیه سدید وکلام حضرت فاروق مساعد اولدیغی تقدیرجه دخی ینه مستبعد کوربنورکه ابوموسی الاشعری جنابلرینك کاتب مشرك استخدام بیوردقلرینه کذلك خلیفهٔ مشار الیه حضرتلری واقف اولدقده سبحان الله مؤمنینك غیرندن محرم اسرار اتخاذ ایلمش سن ﴿ لا تتخذوا بطانة ﴾ الایة نظم جلیلنی اشتمدیکمی دیو صورت استفسارده اصدار ایلدکلری خطاب توبیخ نمازنده مطلقا مشرکینی محرم اسرار اتخاذندن ممنوعیتلرینه ایما واردر

والله یهدی الی سواء السبیل ٭ وهو نعم المولی ونعم الوکیل ٭

کتبه محمد عارف الفقیر الی الاء ربه القدیر

فی سنه ستین بعد المأتین

مسائل شرعیهٔ سیاسیه یی مبین اولان اشبو رسالهٔ شریفه سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده محمد لبیبك نظارت عاجزانه سیله تقویمخانهٔ عامره ده طبع وتمثیل قلنمشدر

فی ۲۷ ل سنه ۱۲۷۵